

Sanna Liukkonen

PORMESTARINLUODON NUORISOPUISTON YLEISSUUNNITELMA

PORMESTARINLUODON NUORISOPUISTON YLEISSUUNNITELMA

Sanna Liukkonen
Opinnäytetyö
Kevät 2012
Maisemasuunnittelun koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Maisemasuunnittelun koulutusohjelma, Viheraluesuunnittelun suuntautumisvaihtoehto

---

Tekijä: Sanna Liukkonen

Opinnäytetyön nimi: Pormestarinluodon nuorisopuiston yleissuunnitelma

Työn ohjaajat: Heikki Pulkkinen ja Pirjo Siipola

Työn valmistumislukukausi- ja vuosi: Kevät 2012

Sivumäärä:

43 + 5 liitettä

Porissa toteutettiin vuosina 2008-2011 Kompakti kaupunki -hanke, jonka tarkoituksena oli lähiöiden avaaminen ympäröivään kaupunkiin. Kompakti kaupunki -hankkeen alla toteutettiin Nuorisopuisto-osahanke, jonka tarkoituksena oli suunnitella erityisesti nuorille suunnattu toiminnallinen puistoalue. Tämä opinnäytetyö tehtiin Nuorisopuisto -osahankkeeseen, ja sen tilaajana toimi Porin kaupunki.

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella puistoalue, joka rakenteellisesti palvelisi monipuolisia toimintoja, sekä tarjoaisi nuorille mahdollisuuksia heidän omaehtoiseen osallistumiseensa ja toimintaansa. Puistoalue on suunnattu noin 13-17-vuotiaille nuorille, mutta se on avoinna myös muille ikäryhmille. Porin kaupunki asetti suunniteltavalle puistolle teemoiksi musiikin ja liikunnan. Suunnittelualueelle onkin luotu erilaisia liikunnallisia toimintoja, ja musiikki-teeman mukaisesti työssä on pohdittu mahdollisimman pitkälle, kuinka musiikkia ulkotiloissa voitaisiin ilmentää.

Työn aineistona on käytetty kirjallisuutta, Internetiä, porilaisille nuorille järjestettyjen osallistamistilaisuuksien tuloksia sekä asiantuntijahaastatteluja. Suunnittelun menetelminä tehtiin maastokäyntejä suunnittelualueelle Pormestarinluotoon sekä tutustuttiin Helsingissä olevaan Pihlajamäen nuorisopuistoon.

Opinnäytetyön tuloksena laadittiin Pormestarinluodon nuorisopuiston yleissuunnitelma 1:500 ja suunnitelmaselostus. Yleissuunnitelmassa yhdistyvät tilaajan asettamat teemat, musiikki ja liikunta, nuorille suunniteltuun ympäristöön.

Asiasanat: nuorisopuisto, puistot, nuoret, musiikki, liikunta, Pormestarinluoto

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Landscape Planning, option of Landscape Design

---

Author: Sanna Liukkonen

Title of thesis: The General Plan of the youthpark in Pormestarinluoto

Supervisors: Heikki Pulkkinen and Pirjo Siipola

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2012

Number of pages:
43 + 5 appendices

In Pori, "A compact city" project was executed between years 2008-2011. The function of the project was to open suburbs to the surrounding city. One part of this project was called "The youthpark" project. Its purpose was to plan a functional park especially for the youth. This thesis was made to The youthpark project and it was ordered by city of Pori.

The main goal of the thesis was to plan a park that structurally serves diversified functions and offers opportunities for the young people to their own association and action. The park was planned for about 13 to 17 years old young people, but it is open for others too. Exercise and music are the themes of that plan. That is why there are different functions of exercise in the plan. There is also a lot of consideration, about how it is possible to create music, express music and use music outdoors.

Literature, internet, specialist interviews and results of the occasions, where the young people could tell their opinions on the plan, were used as a source material for this thesis. Also some visits were made to the planning area in Pormestarinluoto and also to The youthpark of Pihlajamäki in Helsinki.

As a result of this thesis The General Plan for The youthpark of Pormestarinluoto was made and reported (scale 1:500). The themes set by the orderer are fulfilled in the plan. The General Plan and report of it were delivered to the orderer in April 2011, and the orderer will decide which of the results will be used.

Keywords: the youthpark, parks, young people, music, exercise area, Pormestarinluoto

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	7
2 SUUNNITTELUALUE JA TAUSTATIEDOT	9
2.1 Porin kaupunki ja suunnittelualueen sijainti.....	9
2.2 Suunnittelukohde ja ympäristöön sijoittuvat toiminnot.....	10
2.3 Kaavoitus	11
2.4 Suunnittelualueen nykytila	11
2.5 Osallistaminen	14
3 SUUNNITTELUTYÖN TAVOITTEET	16
4 MENETELMÄT JA AINEISTO.....	17
4.1 Menetelmät	17
4.2 Aineisto	17
5 NUORISOPUISTO.....	20
5.1 Nuorisopuiston määritelmä	20
5.2 Nuoret ja ympäristö.....	20
5.3 Pihlajamäen nuorisopuisto Helsingissä.....	21
5.3.1 Yleistietoa kohteesta.....	21
5.3.2 Puiston osa-alueet	22
5.4 Esimerkkejä nykyaikaisista puistokohteista Tukholmassa	25
5.4.1 Johannisdalsparken, Mälarhöjden.....	25
5.4.2 Björklunds Hage, Norra Ängby.....	25
5.4.3 Nydalsparken, Tensta	26
6 MUSIIKKI YMPÄRISTÖSSÄ.....	27
6.1 Musiikki kuultuna ja itse tuotettuna	27
6.2 Musiikki taiteissa ja rakenteissa	28
6.3 Musiikki ja liikunta	29

7 LÄHILIIKUNTA.....	31
7.1 Lähiliikuntapaikka.....	31
7.2 Nuoret liikkujina.....	31
7.3 Miten saada vähän liikkuva nuori liikkumaan enemmän?	33
8 PORMESTARINLUODON NUORISOPUISTON SUUNNITELMARATKAISUT	35
9 POHDINTA	37
LÄHTEET.....	39
LIITTEET	43

1 JOHDANTO

Porissa toteutettiin vuosina 2008 – 2011 Kompakti kaupunki -hanke, jonka tarkoituksena oli Porin kaupungin lähiöiden avaaminen ympäröivään kaupunkiin. Hanke oli osa ympäristöministeriön koordinoimaa valtakunnallista lähiöohjelmaa 2008 – 2011, jossa pyrittiin lisäämään lähiöiden kilpailukykyä, vahvistamaan lähiöiden alueidentiteettiä ja luomaan lähiöistä myönteisiä mielikuvia. Porin kaupungin Kompakti kaupunki -hankkeessa tehtiin yhteistyötä Turun yliopiston koordinoiman Porilainen lähiömaisema -hankkeen kanssa. Osana Kompakti kaupunki -hanketta toteutettiin Nuorisopuisto -osahanke, jossa suunniteltiin erityisesti nuorille kohdistettu puistoalue. Osa-hankkeessa pyrittiin etenkin osallistamaan nuoria alueen suunnittelussa. Nuorisopuisto -osahankkeen aikataulu oli kevästä 2009 vuoden 2011 loppuun. Tämä opinnäytetyö tehtiin Nuorisopuisto -osahankkeeseen. Työn aiheena on kuvaavasti Pormestarinluodon nuorisopuiston yleissuunnitelma.

Työn tilaajana toimi Porin kaupunki. Opinnäytetyön ohjausryhmässä tilaajan puolelta toimivat Puistotoimen suunnitteluhortonomi Tapani Söderberg sekä Kaupunkisuunnittelun projektisuunnittelija Otto Arponen. Oulun seudun ammattikorkeakoulun Luonnonvara-alan yksiköstä työtä ohjasivat opettaja Heikki Pulkkinen ja yliopettaja Pirjo Siipola.

Nuorille suunnattuja toiminnallisia puistoalueita on Suomessa toistaiseksi vielä vähän. Suurin nuorille suunnattu puistoalue lienee vuonna 2009 avattu Pihlajamäen nuorisopuisto Helsingissä. Tämän opinnäytetyön kohteena oleva nuorisopuisto on suunnattu noin 13-17-vuotiaille nuorille.

Työn tilaaja määrittä puistoalueen teemoiksi musiikin ja liikunnan, minkä lisäksi puistoon toivottiin taidetta. Musiikin tuominen osaksi ulkoalueita on ollut melko vähäistä Suomessa, mutta nyt kiinnostus on nousussa. Musiikki ympäristössä -luvussa on pohdittu eri tapoja, joilla musiikkia ulkotiloissa voitaisiin ilmentää. Liikunta tarjoaa nuorille mahdollisuuksia tavata kavereita ja viettää aikaa heidän kanssaan. Lähiliikunta-teeman mukaisesti kaikki ikäryhmät on huomioitu puiston ja sen vieressä olevan Kaarisillan yhtenäiskoulun liikunnallisia toimintoja suunniteltaessa.

Kehittämistehtäväosuudessa on tarkasteltu liikuntaa, musiikkia ja ympäristöä nuorten näkökulmasta. Yleissuunnitelmassa on haluttu antaa nuorille paljon mahdollisuuksia, joilla he voivat vaikuttaa ja muokata omaa elinympäristöään omanlaisekseen. Opinnäytetyön aineistona käytetään

mm. asiantuntijahaastatteluja, kirjallisuutta, Internetiä ja nuorisopuiston osallistamistilaisuuksien tuloksia.

2 SUUNNITTELUALUE JA TAUSTATIEDOT

2.1 Porin kaupunki ja suunnittelualueen sijainti

Porin kaupunki sijaitsee Satakunnan maakunnassa Suomen länsirannikolla (katso kuvio 1). Kaupungin läpi virtaa Kokemäenjoki. Kaupungissa asuu nykyisin noin 83 000 asukasta. (Porin kaupunki 2011a, hakupäivä 3.1.2012.) Pori tunnetaan erityisesti Pori Jazz -festivaalista ja Yyterin hiekkarannoista. Porin kansallinen kaupunkipuisto perustettiin vuonna 2002 (Porin kaupunki 2011b, hakupäivä 3.1.2012).

Suunnittelualue sijaitsee Porin keskustan pohjoispuolella lähellä Kokemäenjokea, linnunteitse noin 1,4 km:n päässä kauppatorilta (katso kuvio 2). Alueen lounaispuolelle jää Kirjurinluodon puistoalue, joka kuuluu yhtenä osana Porin Kansalliseen kaupunkipuistoon.

KUVIOT 1 ja 2. Porin sijainti Suomen kartalla. (Porin kaupunki 2012c, hakupäivä 3.1.2012.)
Suunnittelualueen sijoittuminen Porin kaupungissa. (Porin kaupunki 2012d, hakupäivä 3.1.2012.)

2.2 Suunnittelukohde ja ympäristöön sijoittuvat toiminnot

Suunnittelualueita rajaa länsi- ja pohjoispuolelta Pormestarinluodon asuinalue. Alueen itäpuolta rajaa Kolijuopa -niminen oja. Suunnittelualueita rajaavat eteläpuolelta Kaarisillan koulun rakennukset sekä Jokisatamantiehen ja Isosannanpuistokatuun risteävät pyörätiet. Suunnittelualue sijoittuu osittain Messinpojanpuiston alueelle. (Porin kaupunki 2011e, hakupäivä 6.1.2012.)

Nuorisopuistoa suunnitellaan Kaarisillan koulun yhteyteen Pormestarinluotoon ja sitä ympäröivälle puistoalueelle (katso kuvio 3). Suunniteltavan nuorisopuiston läheisyydessä sijaitsevat Kaarisillan yhtenäiskoulu (1.-9. luokkalaisten), Pormestarinluodon asuinalue sekä vanhusten palvelutalo Ruskakoti. Alueen eteläpuolella sijaitsee Villa Ruska, joka toimii palvelutalon asukkaiden virkistyskeskuksena. Suunnittelualueen lounaispuolella sijaitsee Kirjurinluodon puistoalue, joka kuuluu yhtenä osana Porin kansalliseen kaupunkipuistoon. Kirjurinluodon frisbeegolf-radan rakenteet ulottuvat myös Messinpojanpuiston alueelle. Rakennuksessa 1) toimii myös iltapäiväkerho.

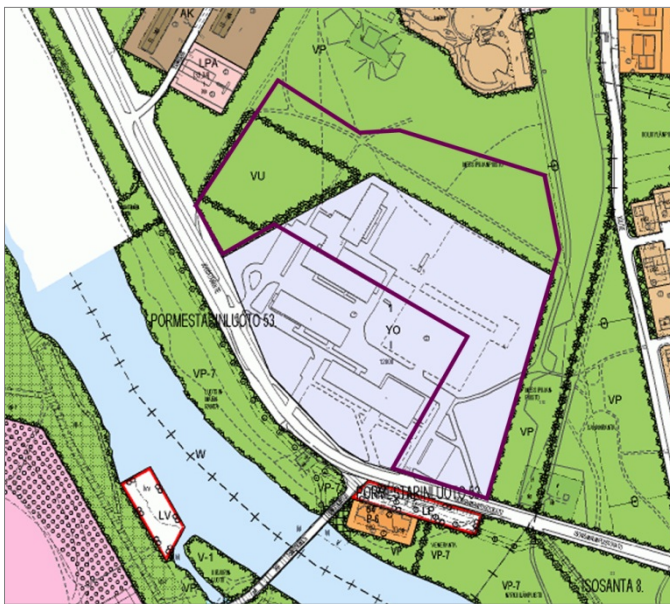

1. Kaarisillan yhtenäiskoulu 1-9 lk.
2. Palvelutalo Ruskakoti
3. Virkistyskeskus Villa Ruska
4. Pormestarinluodon asuinalue
5. Kirjurinluoto
- a. Pesäpallokentät
- b. Lähiliikuntapaikka (valmistui 2002)
- c. Leikkivälineet
- d. Frisbeegolf-rata
- 1) Tilavaraus nuorisokahvilalle (entinen Isosannan koulu)

KUVIO 3. Suunnittelualueen nykytilan toiminnot. Suunnittelualueen raja on merkitty violetilla viivalla. (Porin kaupunki 2012d, hakupäivä 16.12.2011.)

Kaarisillan koulun piha-alueella pesäpallokenttien pohjoispuolella sijaitsee kokonaisuudessaan vuonna 2002 avattu lähiliikuntapaikka (katso kuvio 3). Lähiliikuntapaikka sisältää skeittipaikan, monitoimikaukalon ja temppuradan rakenteet. Lähiliikuntapaikka-hanke käynnistyi vuonna 1999. Monitoimikentän kaukorakenteet pystytettiin vuonna 2000, ja skeittipaikka valmistui marraskuussa 2001. Porin kaupungin liikuntavirasto vastasi lähiliikuntapaikka-hankkeen toteutuksesta. (Nuori Suomi ry, hakupäivä 6.1.2012.)

2.3 Kaavoitus

KUVIO 4. Kuviossa on ajantasainen asemakaavakuva suunnittelualueesta. Suunnittelualueen raja on merkitty violetilla. (Porin kaupunki 2011e, hakupäivä 6.1.2012.)

Suunnittelualueelta löytyvät asemakaavamerkinnot YO, VP ja VU (katso kuvio 4). Kaavamerkinillä YO tarkoitetaan opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta. Merkin VP saaneet alueet ovat virkistysalueita, jotka on tarkoitus rakentaa tai ne on rakennettu puistomaisiksi. Kaavamerkintä VU tarkoittaa urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta, kuten urheilu- ja palloilu-alueita, hiihtokeskuksia sekä vapaa-ajan- ja virkistyskeskusten alueita.

2.4 Suunnittelualueen nykytila

Suunnittelualueen nykytilaa (katso kuviot 5-18) on kuvattu Pormestarinluodon nuorisopuiston suunnitelmaselostuksessa kappaleessa 1.3 Lähtökohdat, sivuilla 4-5. Suunnittelualueella ei ole

havaittavissa mitään erityistä rakennetta tai luonnon muodostumaa, joka vaatisi erityisiä hoidollisia tai suojelullisia toimenpiteitä.

KUVIOT 5 ja 6. Pääsisääntulo Kaarisillan koulun pihaan johtaa Isosannanpuistokadun puolelta. Koulun välituntipiha edessä avautuu aukea ja laaja pesäpallokenttien alue. (Sanna Liukkonen, 12.11.2010.)

KUVIOT 7 ja 8. Pesäpallokenttien muodostama laaja ja avoin tila koetaan epäinhimilliseksi. Urheilukatokset muodostavat katseilta suojaisen tilan, joka houkuttelee töhrijoita ja ei-toivottuja henkilöitä. Oikeassa kuvassa näkyy entisen Isosannankoulun edessä oleva piha-alue. Nuorisokahvilan tiloja suunnitellaan vasemmalla näkyvään rakennukseen. (Sanna Liukkonen, 12.11.2010 ja 5.1.2011.)

KUVIOT 9 ja 10. Talvisin monitoimikaukalon hiekkatekonurmi ja katosten eteen jäävä alue jäädytetään luistelua varten. Kaukalon itäpuolelle sijoittuvan lähiliikuntapaikan skeittipaikka on rakennettu harkoista. Puistoalueen takana näkyy palvelutalo Ruskakoti. (Sanna Liukkonen, 5.1.2011 ja 12.11.2010.)

KUVIOT 11 ja 12. Alue on puistomainen suurine puuryhmineen, jotka jäsentävät aukeita nurmientä. Messinpojanpuistossa kulkevalla pyörätiellä on hyvin suora linjaus koulun pohjoispuolella. Näkymät puistossa vaihtelevat avoimista puoliavoimiin. (Sanna Liukkonen, 5.1.2011 ja 12.11.2010.)

KUVIOT 13 ja 14. Entisen Isosannankoulun liikuntasalin pääty näkyy kauas puiden lomitse. Alue on puustoltaan runsaan vehreä. Oikeassa kuvassa näkyy puistossa olevan frisbeegolfradan rakenteita. (Sanna Liukkonen, 12.11.2010 ja 20.8.2011.)

KUVIOT 15 ja 16. Entisen Isosannankoulun (vas.) ja Kaarisillan koulun (oik.) rakennusten väliin jäävä alue on pääasiassa asfalttia. (Alue ei kuulu suoraan suunnittelualueeseen.) Koulun tilojen iltaikäyttäjät pysäköivät autonsa koulun piha-alueille. (Sanna Liukkonen, 12.11.2010 ja 28.2.2011.)

KUVIOT 17 ja 18. Pääosa leikkivälineistä sijaitsee isojen pesäpallokenttien länsipuolella. Kaikki koulun pihan leikkivälineet eivät täytä nykyisiä turvastandardeja. (Sanna Liukkonen, 5.1.2011 ja 20.8.2011.)

2.5 Osallistaminen

Porin kaupungin vapaa-aikavirasto keräsi laajasti porilaisten nuorten ideoita suunniteltavan nuorisopuiston toiminnoiksi. Ideoita kerättiin mm. eri nuorisotilojen, alueparlamentin ja aloitekanava.fi:n kautta. Nuorisopuisto-aihetta käsiteltiin myös BMX-pyöräilijöiden ja skeittaajanuorten kanssa. Lisäksi Porin keskustan nuorisotalolla järjestettiin valokuvanäyttely, jonka yhteydessä kerättiin nuorten näkemyksiä. (NUORISOPUISTO – minun mestani 2010, julkaisematon lähde.)

Eniten toivottiin hyviä BMX- ja skeittiramppeja (30 vastausta), mikä selittyy osin keskustelusta alan harrastajaryhmien kanssa. Keinuja toivoo 6 nuorta ja uima-allasta sekä penkkejä kumpiakin

5 nuorta. Oleskelutiloja ja katoksia toivoo kumpiakin 3 nuorta. Lisäksi kioskia ja graffitiseinää toivoo 3 nuorta. Loput vastaukset käsittävät pääasiassa erilaisia liikuntamahdollisuuksia (sama).

Turun yliopiston, Kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen koulutusohjelman opiskelija Arja Sato-Ettala tutki pro gradu-työssään Kaarisillan koulun oppilaiden toiveita suunniteltavasta puistoalueesta. Hän toteutti Kaarisillan yläkoulun oppilaille kyselyn, jossa tiedusteltiin nuorten vapaa-ajanviettotapoja ja ajatuksia suunniteltavasta nuorisopuistosta. (Sato-Ettala 15.2.2011, sähköpostiviesti.) Lisäksi Sato-Ettala osallistui Tulevaisuudenverstaas-työpajaan Kaarisillan koululla yhdessä koulun opettajien ja Porin kaupungin kaupunkisuunnittelun kanssa. Työpajaan osallistuivat myös Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen koulutusohjelman Porilainen lähiömaisema- sekä Satakunnan ympäristökoulu -hankkeen edustajat (Sato-Ettala 9.2.2012, sähköpostiviesti).

Kysely tavoitti kaikki Kaarisillan koulun 7.-9. luokkalaiset ja Tulevaisuusverstaas 6.-8. luokkalaiset. Kyselyn mukaan nuoret viettävät vapaa-aikaansa harrastuksissa, kotona ja kavereiden kanssa. Nuorisopuiston toivottiin eniten olevan paikka, jossa voitaisiin oleskella ja tavata kavereita (48 mainintaa). Toiseksi tärkeintä suunniteltavassa nuorisopuistossa on mahdollisuudet liikkumiseen, urheilemiseen ja leikkimiseen (31 mainintaa). (Sato-Ettala 2012, julkaisematon pro gradu, 54, 68 ja 70.)

3 SUUNNITTELUTYÖN TAVOITTEET

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella puistoalue, joka rakenteellisesti palvelisi monipuolisia toimintoja, sekä tarjoaisi nuorille mahdollisuuksia heidän omaehtoiseen osallistumiseensa ja toimintaansa. Rakenteellisella monipuolisuudella tarkoitetaan tässä työssä sitä, että puiston tilat on suunniteltu siten, että niiden muuttaminen toista toimintoa varten on mahdollista ja helppoa. Puiston rakenteellisella monipuolisuudella pyritään tehokkaaseen ja toimivaan maankäyttöön tilojen viihtyisyyttä unohtamatta.

Puistosta ei haluttu suunnitella liian valmista, vaan haluttiin tarjota puiston käyttäjille ja kävijöille mahdollisuus muokata puistosta omannäköisensä. Ihmiset kiintyvät ympäristöönsä helpommin, kun heillä on mahdollisuus itse muokata omaa elinympäristöään. Kiintymisen myötä ilkivalta puistossa vähenee, kun puisto on otettu ns. omaksi ja käyttäjien kesken löytyy omaa valvontaa alueelle. Ilkivallan ehkäisemiseksi on myös tärkeää, että rakenteet ja materiaalit ovat kestäviä, ja suunnittelussa pyritään välttämään ei-toivottuja henkilöitä houkuttelevien, suojaisten tilojen muodostumista.

Nuorisopuiston suunnittelu nojaa tilaajan asettamiin teemoihin, lähiliikuntaan ja musiikkiin. Lähiliikunta-ajatuksen mukaisesti puiston tulee tarjota kaikille ikäluokille liikunnallisia toimintoja. Tavoitteena on ollut luoda liikuntatiloja, joissa myös vähemmän liikkuvat innostuisivat liikkumaan enemmän. Musiikin tuominen osaksi ulkoilualueita on ainakin Suomessa vielä melko uutta. Opinnäytetyössä on pyritty pohtimaan mahdollisimman pitkälle sitä, millä eri tavoin ulkoalueille voidaan tuoda musiikkia ja minkälaisin eri tavoin sitä voidaan ilmentää. Lisäksi puistoon toivottiin taidetta.

Tilaaja toivoi myös pyörätieyhteyttä Koljuovan ylittävältä kevyenliikenteen sillalta Isosannanpuistokadulle Kaarisillan koulun puolta käyttäen. Uusi pyörätieyhteys mahdollistaa palvelutalo Ruska-kodin asukkaiden liikkumisen Koljuovan viertä pitkin Kokemäenjoen rannalla sijaitsevaan virkistyskeskus Villa Ruskaan.

4 MENETELMÄT JA AINEISTO

4.1 Menetelmät

Opinnäytetyön aihe saatiin tilaajalta marraskuussa 2010. Luonnosesittely pidettiin Porissa, Nuorisopuiston suunnittelupalaverissa helmikuussa 2011. Kokouksessa esiteltiin kaksi käsin piirrettyä luonnosta, joista tilaajan ohjausryhmän edustajat myöhemmin valitsivat yleissuunnitelmaksi piirrettävän version. Pormestarinluodon nuorisopuiston yleissuunnitelma ja suunnitelmaselostus palautettiin tilaajalle pdf-muotoisina sähköpostitse huhtikuussa 2011. Valmiin työn esittely pidettiin Porissa toukokuussa 2011. Paikalla olivat tällöin ohjausryhmän edustajat sekä Porin kaupunginpuutarhuri Ismo Ahonen. Samalla tilaajalle jätettiin viimeistelty yleissuunnitelma ja suunnitelmaselostus sekä tulostettuina että pdf-muotoisina. Yleissuunnitelman ja suunnitelmaselostuksen laatimisen aikana opinnäytetyön ohjausryhmään on pidetty säännöllisesti yhteyttä puhelimella, sähköpostilla ja tapaamisilla tilaajan luona. Yleissuunnitelman ja suunnitelmaselostuksen tekoon käytettiin AutoCad, vihersuunnittelu Fiksu, M-Color, SketchUp, Word, Powerpoint ja Photoshop-ohjelmia.

Opinnäytetyön teon aikana suunnittelualueella toteutettiin maastokäyntejä, joiden pohjalta yleissuunnitelma laadittiin. Marraskuussa 2010 suoritettiin ensimmäinen maastokäynti, jonka tarkoituksena oli alueeseen tutustuminen ja sen kokonaisuuden hahmottaminen. Tammikuun 2011 maastokäynnillä syvennettiin alueen tuntemusta ja kuvattiin paikkoja, jotka olivat jääneet edellisellä maastokäynnillä vähemmälle huomiolle. Kolmas maastokäynti alueelle suoritettiin helmikuussa 2011. Erityisenä syynä maastokäynnille oli kartoittaa Kaarisillan koulun alueella olevat leikkivälineet ja niiden kunto lähiliikunta-avustusta silmällä pitäen. Elokuussa 2011 suunnittelualue kuvattiin ensimmäisen kerran ilman lunta. Kesäisen maastokäynnin tarkoituksena oli saada materiaalia opinnäytetyön kehittämistehtäväosuutta varten.

4.2 Aineisto

Opinnäytetyön aikana on perehdytty painettuun ja Internetissä olevaan aineistoon liittyen nuorten liikuntaan, ympäristösuhteeseen ja ulkona olevaan musiikkiin. Aineistoa kerätessä on tutustuttu ajankohtaisiin tutkimuksiin sekä Turun yliopiston Maisematutkimuslaitoksen tekemiin projekteihin

ja selvityksiin. Työn edetessä luettiin Porin kaupungin nuorisopuistoa suunnittelevien henkilöiden opintomatkaraportit Tukholmasta ja Helsingistä sekä tutustuttiin Arkkitehtuurstudio Saaren piirämiin Kaarisillan koulun peruskorjauskuviiin ja otettiin yhteyttä Porin tulvasuojeluun. Aineistona käytettiin myös nuorille järjestettyjen osallistamistilaisuuksien tuloksia. Tulosten pohjalta voitiin luoda käsitys toiminnoista ja rakenteista, joita nuoret suunniteltavalta nuorisopuistolta odottivat.

Työn edetessä suoritettiin asiantuntijahaastatteluita, jotta opinnäytetyön lähdeaineistosta saataisiin kattavampi, koska painettua aineistoa aiheesta oli vähemmän saatavilla. Tammikuussa 2011 haastateltiin puhelimen välityksellä Pihlajamäen nuorisopuiston puistovastaavaa, sosionomi Laura Saarelaa. Saarelan haastattelulla (liite 3) haluttiin avata esimerkkikohteena olevan Pihlajamäen nuorisopuiston suunnittelun lähtökohtia sekä suunnitelmaratkaisujen toteutumista käytännössä.

Kaarisillan koulun rehtorilta pyydettiin toiveita koulun alueesta ja sen yhteyteen suunniteltavasta nuorisopuistosta sähköpostin välityksellä tammikuussa 2011. Kyselyn (liite 4) tarkoituksena oli selvittää Kaarisillan koulun toiveita suunniteltavasta alueesta sekä selvittää koulun toiminnan ja huoltotoimenpiteiden aiheuttamat rajoitukset suunnittelualueella.

Helmikuussa 2011 haastateltiin Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ry:n Lassi-Pekka Risteelää, joka toimii lasten ja nuorten liikunnan päällikkönä vastaten työssään lähiliikunta-alueiden suunnittelusta. Risteelän kanssa keskusteltiin Pormestarinluodon nuorisopuiston liikunnallisista toiminnoista ja selvitettiin tämän hetkisen lähiliikuntapaikkasuunnittelun linjoja. Risteelältä kysyttiin mm. suosituksia urheilukenttien pinnoiteratkaisuksi, lähiliikuntapaikkojen talvitoimintoja sekä selvitettiin lajikohtaisia vaatimuksia.

Helmikuussa 2011 Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman opiskelija Arja Sato-Ettala vastasi sähköpostin kautta lähetettyihin haastattelukysymyksiin (liite 5). Sato-Ettala tekee pro gradu-työtään nuorten vapaa-ajasta ja nuorisopuiston suunnitteluun osallistumisesta. Hän käyttää osallistamistilaisuuksien antia tutkimuksensa aineistona. Haastattelulla pyrittiin saamaan lisää kuvaa nuorten toiveista suunniteltavaa nuorisopuistoa kohtaan ja selvitettiin tilaisuuksien onnistuneisuutta.

Tammikuussa 2011 suoritettiin tutumiskäynti esimerkkikohteena olevaan Pihlajamäen nuorisopuistoon Helsingissä. Pihlajamäen nuorisopuisto on toistaiseksi Suomen suurin nuorille suunnattu

toiminnallinen puistoalue. Sen noin 10 vuotta kestäneessä suunnittelussa osallistettiin yli 200 lasta ja nuorta sekä tehtiin yhteistyötä useiden eri alojen asiantuntijoiden kanssa. Tutustumiskäynnin tarkoituksena oli hahmottaa puiston toimintojen sijoittelua sekä saada mielikuvaa erityisesti nuorille suunnitellun puistoalueen ominaisuuksista. Talvi 2011 oli kuitenkin runsas luminen, joten lumi peitti alleen puiston matalimpia rakenteita ja leikkivälineistöä. Toinen tutustumiskäynti elokuussa 2011 edesauttoi Pihlajamäen nuorisopuiston rakenteiden ja kokonaisuuden hahmotamista, kun lunta ei ollut edessä. Samalla alue kuvattiin opinnäytetyön kehittämistehtäväosuutta varten.

5 NUORISOPUISTO

5.1 Nuorisopuiston määritelmä

Tässä opinnäytetyössä nuorisopuistolla tarkoitetaan puistoaluetta, jonka toiminnot ja tapahtumat on suunnattu nuorille. Nuoria on osallistettu puiston suunnitteluvaiheessa ja kiinnostuksen mukaan he ovat päässeet mukaan suunnittelutyöhön. Nuorisopuiston alue on päihteetön, ja se on avoinna nuorten lisäksi myös muille ikäryhmille.

5.2 Nuoret ja ympäristö

Ympäristöstä huolehtiminen ja sen arvostaminen syntyy nuoren omakohtaisten luontokokemusten kautta. Tämä tarkoittaa sitä, että nuorilla tulee olla ympäristö, jonka muokkaamiseen ja hoitoon he voivat itse osallistua. Tunne siitä, että voi vaikuttaa asioihin, lisää yhteisöllisyyttä ja ympäristön arvotusta, jolloin ilkeältä vähenee. Paikka itsessään ei ole merkittävä ennen kuin se otetaan haltuun. Paikan haltuun ottaminen voi olla esimerkiksi graffitien maalaamista tai päivittäistä asiointia alueen lävitse. (Rappe, Lindén & Koivunen 2010, 80-81.)

Nuorille on ominaista runsas liikkuminen. Liikkuminen ulottuu myös oman asuinympäristön ulkopuolelle. Ystävien tapaaminen ja yhdessä oleminen on heille tärkeää. Tapaamispaikkoina he suosivat usein sosiaalisen valvonnan katvealueita, joita ovat mm. rannat, puistikot ja joutomaat. (sama, 81.) Saarikangas kirjoittaa Tellan (2009, 64) mukaan, että tapaamispaikan määrittävät ne nuoret, jotka sinne kokoontuvat. Nuorten sosiaaliset suhteet liittyvät keskeisesti nuorten muodostamiin merkityksiin tiloista. Sen perusteella oikeat ihmiset, kuten omat kaverit houkuttelevat nuorta paikkaan, kun taas arvostelevat aikuiset ajavat heidät pois. Nuorelle paikan merkitys liittyykin siellä oleviin ihmisiin. Lisäksi nuorilla on usein lapsuuteen liittyvä luonnonympäristössä oleva mielipaikka, minne he vetäytyvät yksin rauhoittumaan, ajattelemaan ja kehittämään päätöksiään (Rappe ym. 2010, 81).

Ostoksilla käynti houkuttelee nuoria (Tella 2009, 66). Välillä he hakeutuvat paikkoihin, joista on mahdollisuus seurata muiden ihmisten toimintaa kaduilla ja muissa, julkisissa tiloissa, kuten ostoskeskuksissa ja kävelykaduilla. Yhteisön historia on nuorille tuttua, ja he ovat ylpeitä sen saavu-

tuksista. He osallistuvatkin mielellään erilaisille festivaaleille ja yhteisön kulttuurielämään. (Pointer 2002, 24-25.) Nuoret ovat herkkiä vaihtamaan paikkaa nopeasti lyhyessä ajassa. Heidän kiinnostuksen kohteensa vaihtelevat, ja se tekee nuorille suunnattujen tilojen suunnittelemisen haasteelliseksi (Tella 2009, 6). Nuorten ympäristöjen tulee olla erilaisia ja monipuolisia, jotta ne vastaisivat parhaiten nuorten tilojen tarvetta eri kehitysvaiheissa (Rappe ym. 2010, 81).

5.3 Pihlajamäen nuorisopuisto Helsingissä

5.3.1 Yleistietoa kohteesta

Pihlajamäen nuorisopuisto sijaitsee Helsingissä. Idea nuorille kohdistetusta, toiminnallisesti puistosta syntyi vuonna 2001 avoimien nuorisoforumien kautta. Ajatuksia lähdettiin kehittämään, ja nuorisopuiston suunnittelu aloitettiin vuonna 2003. Nuoriso- ja liikuntapuistoa suunniteltiin lähes 10 vuotta. Kaupunginhallitus hyväksyi suunnitelmat vuonna 2007, jonka jälkeen alueen rakentaminen aloitettiin. Pihlajamäen nuorisopuiston avajaisia juhlittiin kesällä 2009. Puiston on suunnitellut maisema-arkkitehtitoimisto Studio Terra. (Arponen 2010a, 9-10, hakupäivä 16.12.2011.)

Nuorisopuiston suunnittelussa osallistettiin yli 200 nuorta, joiden iät vaihtelivat 7 ikävuodesta 25 ikävuoteen. Sen lisäksi suunnittelussa on ollut mukana laaja asiantuntijataho maisema- ja lähiösuunnittelijoista eri virastojen edustajiin, kuten kaupunkisuunnittelun, nuorisasiankeskuksen, liikunta- ja opetusvirastojen asiantuntijoihin sekä lähialueiden koulujen opettajiin. Nuoria osallistettiin laajasti ja he myös osallistuivat puiston eri osa-aluekokonaisuuksien suunnitteluun. Erityisesti tytöt toivoivat alueelle heille suunnattua omaa puistoaluetta, koska he kokivat skeittipaikkojen ja muiden liikunnallisten paikkojen palvelevan ensisijaisesti poikia. Suunniteltavan puistoalueen tarkoituksena oli tarjota tiloja ja toimintoja kaikille nuorille, jotka ovat kiinnostuneita nuorisasiankeskuksen toiminnasta. (Saarela 31.1.2011, haastattelu.)

Pihlajamäen nuorisopuiston kokonaiskustannukset ovat noin 1,6 miljoonaa euroa. Helsingin kaupungin nuorisasiankeskus ja rakennusvirasto huolehtivat yhdessä puistoalueen ylläpidosta. (Reinikainen 2010, 18.)

Puisto on avoinna yleensä kesäisin, jolloin alueella työskentelee nuoriso-ohjaaja. Keväisin ja syksyisin alueen koulut hyödyntävät puistoa opetuksessaan. Puisto ei tarjoa talvitoimintaa, mutta

aivan sen vieressä olevaan mäkeen toivotaan pulkkamäkeä ja pientä laskettelurinnettä lumilautailijoille. (Saarela 31.1.2011, haastattelu.) Talvella puistoalueella kiersi hiihtolatu ja hiihtäjiä.

Kesinä 2010 ja 2011 nuorisopuiston eri osa-alueilla toimi 16-17-vuotiaita kesätyöntekijöitä vertaisohjaajina toisille nuorille. Nuoret palkattiin kesätyöntekijöiksi Helsingin kaupungin rahoituksella. Nuorten kesätyöntekijöiden koetaan olevan tärkeä osa Pihlajamäen nuorisopuiston toimintaa. (Saarela 8.2.2012, sähköpostiviesti.)

5.3.2 Puiston osa-alueet

Puisto on jaettu viiteen isompaan osa-alueeseen, joita ovat Freestylepark, Tyttöjen puisto, Areena, Pihlis café ja Rock Areena. Puistoalue on ensisijaisesti suunnattu nuorisolle, mutta sitä käyttävät myös muut ikäryhmät. Esimerkiksi Freestylepark on kerännyt puistoon yli 30-vuotiaita alan harrastajia. (Saarela 31.1.2011, haastattelu.)

Freestylepark tarjoaa kävijöilleen kursseja ja omatoimista harrastamista freestylelajeihin (katso kuvio 20). Alueen harrastajia ovat mm. skeittarit, BMX-pyöräilijät, bleidaajat eli InLine-rullaluistelijat ja scoottaajat eli temppupotkulautailijat. Freestyleparkin perällä on dirt-rata, jossa voi harrastaa dirt-pyöräilyä (katso kuvio 19). Dirt-pyöräilyssä hypitään ja tehdään temppuja hiekkakumpareilla. Talvisin Freestyleparkin välineet ja rakenteet toimivat hyvin lumiskeittaamisen harrastamisessa. (Saarela 31.1.2011, haastattelu.)

KUVIO 19. Dirt-rata koostuu lähtötornista ja hiekkakumpareista. (Sanna Liukkonen, 13.8.2011.)

KUVIO 20. Nuoret ovat ottaneet Freestyleparkin haltuun. (Sanna Liukkonen, 13.8.2011.)

Tyttöjen puistoon on sijoitettu erilaisia tyttöjen ideoimia ja toivomia keinoja (katso kuviot 21 ja 22). Siellä on amfiteatteri ja pieni katsomo, jossa voidaan järjestää kursseja, kuten tanssia ja teatteria. Tyttöjen puistosta löytyy myös auringonottoaikoja ja iso nurmialue, jota voidaan käyttää erilaisien teemapäivien järjestämiseen. Kesällä 2010 järjestettiin tytöille joka viikko erilaisia teemapäiviä, jotka sisälsivät esimerkiksi kauneus- ja hemmottelu-teemaa, liikuntaa, taideasioita, korujen tekoa ja pelaamista. Nuoret itse kutsuivat perjantain teemapäiviä bilepäiviksi, ja heillä oli ollut mahdollisuus toivoa erilaisia asioita kaikkien näiden teemapäivien sisällöiksi. (Saarela 31.1.2011, haastattelu.)

KUVIOT 21 ja 22. Näkymä tyttöjen puistoon. Tyttöjen puiston piknik-katos. (Sanna Liukkonen, 13.8.2011.)

Areena-nimisen osa-alueen keskiössä sijaitsee peliareena, jossa voi pelata sählyä ja jalkapalloa pienemmällä kentällä. Myös liikuntavirasto järjestää Areenalla erilaisia tapahtumia, kuten pelejä ja turnauksia. Peliareenan vieressä ovat katukorisalueet ja juoksurata (katso kuvio 23). Syksyisin ja

keväisin lähialueen koulut käyttävät areenaa paljon toiminnoissaan. Areenan takana ovat laajemmat nurmikentät, joilla voi pelata esimerkiksi jalkapalloa. (Saarela 31.1.2011, haastattelu.)

KUVIOT 23 ja 24. Areenan koripalloalueet. Pihlis Cafén edessä on aurinkoinen terassi. (Sanna Liukkonen, 13.8.2011.)

Pihlis Café sijaitsee pienessä rakennuksessa puistoalueen laidalla (katso kuvio 24). Nuoret pyörittävät kahviota vapaaehtoisvoimin, ja sen yhteydessä sijaitsee lainaus- ja infopisteet. Kahvilasta löytyy esimerkiksi pelejä ja tietokoneita. Lainauspiste tarjoaa kaikenlaista välineistöä erilaisista pelivälineistä aurinkotuoleihin, stereoihin ja grilleihin. Infopiste jakaa tietoa tapahtumista ja toiminnoista. Pihlis Cafén käyttäjäkunta koostuu kaikenikäisistä, myös lähialueen vanhemmasta väestöstä. Kahvila on avoinna pääasiassa kesäisin. Kevät- ja syysaikoina siellä järjestetään viikoittain pienryhmätoimintaa. (Saarela 31.1.2011, haastattelu.)

Kesällä 2011 nuorisopuistossa avattiin uusi toiminta-alue nimeltä Rock Areena. Rock Areena oli iso puistoon sijoitettu juhlateltha, jossa järjestettiin mm. viikoittaisia vaahtodiscobileitä ja bänditapahtumia. Bänditapahtumissa esiintyivät nuorten omat bändit. Rock Areenan teltha toimi muina päivinä nuorten vapaa-ajanviettopaikkana nuorten lehtien, musiikin ja pienen uima-altaan kera. Erittäin suosituiksi nousivat kuumina kesäpäivinä jääjuomat. Toiminta-alue suunnattiin pääasiassa yli 13-vuotiaille nuorille. Rock Areena toimi kesällä 2011 seitsemän viikkoa, ja se otettiin hyvin vastaan. Rock Areenan toimintaa jatketaan myös tulevina kesinä. (Saarela 8.2.2012, sähköposti-viesti.)

5.4 Esimerkkejä nykyaikaisista puistokohteista Tukholmassa

5.4.1 Johannisdalsparken, Mälarhöjden

Johannisdalsparken sijaitsee omakotitaloalueella ja se on suunnattu kaikenikäisille nuorille. Puisto on sijoitettu aivan koulun alueen yhteyteen. Ratkaisu palvelee sekä koulua että puistoa, koska koululla on mahdollisuus käyttää puistoa opetuksessaan ja puisto saa aktiiviset käyttäjät. Puistoon on sijoitettu runsaasti kasvillisuutta, mikä luo vihreää ja intiimiä tunnelmaa. Puisto itsessään on sijoitettu rinteeseen, ja sen toiminnot on ryhmitelty eri vyöhykkeisiin. (Arponen 2010b, 2-3, hakupäivä 16.12.2011.)

Puiston parannustyöt valmistuivat vuonna 2009, ja ne sisälsivät mm. skeittipaikan, lasten leikkipaikan kunnostamisen, monitoimiareenan sekä nykyaikaiset varastot ja sadesuojat. Uutena välineistönä puistoon sijoitettiin mm. leikkivälineitä, pingispöytä ja trampoliini. Puiston parannus tuli maksamaan yhteensä 900 000 €. (Arponen 2010b, 2, hakupäivä 16.12.2011.)

Valokuvia Johannisdalsparkenista Porin kaupungin Tukholman opintomatka 9.-11.6.2010 / matkaraportissa Internet-osoitteessa:

<http://www2.pori.fi/kompaktikaupunki/linkit/tukholmaraportti.pdf>

Sivut 2-4.

5.4.2 Björklunds Hage, Norra Ängby

Björklunds Hagen puistoalue on suunnattu koko perheelle. Se on jaettu kahteen toimintoalueeseen, etelä- ja pohjoisosaan. Keskellä puistoa sijaitsee monipuolinen puistorakennus, joka muodostaa alueen ytimen. Rakennuksessa sijaitsevat mm. toimistotilat, kahvila, wc:t ja monitoimitilat. Puistorakennuksen eteläpuolella oleva terassi tarjoaa hyvän eväidensyöntipaikan. Puiston ympärillä levittäytyy pientaloalue. (Arponen 2010b, 6, hakupäivä 16.12.2011.)

Puiston parannustyöt valmistuivat vuonna 2008. Parannuksessa mm. aidattiin lasten leikkipaikka, asennettiin uusia leikkivälineitä, kuten ryhmäkeinu ja trampoliini, pallokenttiä kunnostettiin, alueelle sijoitettiin lisää penkkejä sekä istutettiin puita ja rakennettiin portti, sadesuoja ja varasto. Puiston toiminnot ovat mm. piknik, skeittaus, grillaus, lasten leikkivälineet, pallopelit sekä eläinten

taputtelu. Björkan (puistorakennus) tarjoaa kahvilapalvelua, harjoittelutilat bändeille ja pienkonsertteja. Kahteen osaan jaettu puistoalue mahdollistaa esimerkiksi tapahtumajärjestelyt ilman että koko puistoalue häiriintyy. (Arponen 2010b, 6, hakupäivä 16.12.2011.)

Valokuvia Björklundshagesta Porin kaupungin Tukholman opintomatka 9.-11.6.2010 / matkaraportissa Internet-osoitteessa:

<http://www2.pori.fi/kompaktikaupunki/linkit/tukholmaraportti.pdf>

Sivut 5-8.

5.4.3 Nydalsparken, Tensta

Nydalsparkenin puistoalue on suunnattu kaikenikäisille. Se sijaitsee Tenstan kerrostaloalueen keskellä, jolloin ympäröivistä kerrostaloista voidaan ajatella muodostuvan passiivista valvontaa puistoon. Puiston parannustyöt valmistuivat vuonna 2009. Parannukset sisälsivät mm. lasten leikkipaikan kunnostamisen, istuinpaikkoja, Kompanin moderneja leikkivälineitä, urheilupaikkoja, skeittipaikan, valaistuksen uusimisen sekä kahvilan perustamisen alueelle. Nydalsparkenissa on uuden teknologian edustamia leikkivälineitä (esim. Kompan Icon), ja puistoalue toimiikin Tukholman kaupungin ja leikkivälinevalmistaja Kompanin yhteisenä koelaboratoriona, jossa seurataan uusien välineiden toimintaa ja kestävyyttä. (Arponen 2010b, 9, hakupäivä 16.12.2011.)

Nydalsparken on jaettu neljään osa-alueeseen. Nuorten vapaa-ajanvietoalueen laitteet on kohdistettu 7-13-vuotiaille. Lasten leikkipaikka palvelee 0-7-vuotiaita. Laaja nurmikenttä mahdollistaa rennon oleskelun ja pelikentät tuovat liikuntamahdollisuudet kaikkien käytettäväksi. Puistoalueella olevassa vanhassa torpassa toimii kahvila, jota ylläpitää paikallinen järjestö, joka samalla valvoo puistoalueen järjestystä. Toiminnot on eroteltu toisistaan istutuksilla ja sopivilla välimatkoilla. (Arponen 2010b, 9-10, hakupäivä 16.12.2011.)

Valokuvia Nydalsparkenista Porin kaupungin Tukholman opintomatka 9.-11.6.2010 / matkaraportissa Internet-osoitteessa:

<http://www2.pori.fi/kompaktikaupunki/linkit/tukholmaraportti.pdf>

Sivut 9-11.

6 MUSIIKKI YMPÄRISTÖSSÄ

6.1 Musiikki kuultuna ja itse tuotettuna

Perinteisimmät tavat harrastaa musiikkia ovat musiikin kuuntelu ja musiikin tuottaminen soittaen ja laulaen. Puistoalueilla järjestetään pitkin kesää erilaisia festivaaleja, joissa musiikki on pääosassa. Festivaalien kävijät ovat hyvinkin eri-ikäisiä ja persoonallisuuksiltaan erilaisia, mutta heitä yhdistää samanlainen musiikkimaku. Musiikin ei tarvitse olla tapahtumissa aina pääosassa, vaan se voi olla myös hiljaisesti taustalla, luomassa tunnelmaa. Toki taustamusiikin tarkoituksena voi olla peittää jokin muu häiritsevä ääni, kuten liikenteen melu. Musiikin ei tarvitse myöskään olla aina soitettua musiikkia, vaan se voi olla luonnonääniä, kuten veden solinaa, linnunlaulua tai lehtipuiden lehtien havinaa tuulessa. Kuultavaa musiikkia ulkoalueille voidaan tuoda mm. konserteilla, tapahtumilla ja kaiuttimien kautta.

Soitinten tuominen puistoon ja ulkotiloihin on ainakin Suomessa melko uutta. Harvaa soitinta voidaan tuoda suoraan sisätiloista ulkotiloihin ja varsinkaan julkiselle paikalle. Esimerkiksi jousisoittimet ovat herkkiä lämmönvaihteluille, ja menevät herkästi epävireeseen. Toiseksi ongelmaksi muodostuu käyttäjien soittotaito. Harva saa ääntä esimerkiksi jostain puhallinsoittimesta ilman soitonopetusta. Ulkosoittimilta vaaditaan yksinkertaisuutta, kestäväää rakennetta sekä ainakin jokseenkin miellyttävää sointia.

Muutamat leikkivälinevalmistajat valmistavat tai välittävät ulos suunniteltuja soittimia (katso kuvio 25). Valittaessa ulkosoittimia Suomeen tulee ottaa huomioon myös luonnonolot ja talvi, jotta soittimet eivät peity lumen alle.

Lappset toi markkinoille keväällä 2011 Freenotes-ulkosoitinsarjan. Freenotes-ulkosoittimia valmistaa englantilainen yritys nimeltä Freenotes Ltd. Sarjassa on saatavilla erilaisia lyömäsoittimia ja rumpusetti. (Lappset, hakupäivä 9.1.2012; Freenotes, hakupäivä 9.1.2012.) Lisää tietoa ja tuotekuvia löytyy Lappsetin Internet-sivuilta:

<http://www.lappset.fi/Tuotteet/Freenotes.iw3>

Saksalainen Richter Spielgeräte GmbH –yritys valmistaa erilaisia leikki- ja urheiluvälineitä. Heillä on myynnissä myös erilaisia ulkosoittimia. (Richter Spielgeräte GmbH, hakupäivä 9.1.2012.) Lisää tietoa ja tuotekuvia löytyy Richter Spielgeräte GmbH:n Internet-sivuilta:

<http://www.richter-spielgeraete.de/home.html>

Ulkokalusteita, leikki- ja urheiluvälineitä valmistava Falco valmistaa myös joitakin ulkosoittimia. Yrityksen valikoimista on löydettävissä mm. fortepiano, kellot (tuulikello) ja panhuilu. (Falco, hakupäivä 9.1.2012.) Lisää tietoa ja tuotekuvia löytyy Falcon Internet-sivuilta:

<http://www.falco.co.uk/products/sports-play-equipment/>

KUVIO 25. Ulkosoitin leikkialueella Wienissä, Itävallassa. (Pirjo Siipola, 14.5.2010.)

6.2 Musiikki taiteissa ja rakenteissa

Suomesta löytyy ympäristötaideteoksia, joissa yhdistyy musiikki ja taide. Usein teokset sijaitsevat lähellä vettä tai niihin on yhdistetty myös veden liike. Suihkulähteiden veden virtaavuudella ja suutinten toimintaa ohjelmoimalla saadaan veden liikkeellä kuvattua musiikin melodiaa rauhallisine suvantoineen ja huippukohtineen. Kun teoksiin yhdistetään näyttävä ja ohjelmoitu valaistus voidaan sävellysten eri kohtia korostaa veden liikkeellä ja vaihtuvilla, värillisillä valoilla.

Keravan Keskuspuisto valmistui syksyllä 2006 (Keravan kaupunki 2007, hakupäivä 18.1.2012). Keskuspuistossa sijaitsee valtava vesiallas, johon on sijoitettu iso, veistoksellinen Antti Maasalon taideteos nimeltä "Oodi vedelle" (Närhi 2008, 26). "Teos on vedenhaltija – maahinen, jonka kuvitteellinen selkä nousee altaan pohjoispäässä vedestä, edelleen keskiosassa allasta ja sitten eteläpäässä vedestä nousevat vesikeijut" (Närhi 2008, 26). Ympärivuotisessa taideteoksessa yhdis-

tyy valaistus ja ääni. Säveltäjä Otto Romanowski sävelsi ympäristöön ja teokseen sopivan musiikin, jossa on mukana mm. veden ja ihmisten ääniä. "Veden sumussa ääni tulee näkyväksi, kun matalat äänitaajuudet näkyvät sumun tihentyminä ja harventumina" (Närhi 2008, 27).

Lahden kaupungissa Pikku-Vesijärvestä sijaitsee suihkulähde, joka yhdistää veden, valon värit ja musiikin. Suihkulähde koostuu kaikkiaan 600 suuttimesta, 7 pumpusta, 250 lampusta sekä 8 musiikkikaiuttimesta. Parhaimmillaan vesiurut ovat syksyn ja talven pimeinä iltoina, jolloin valaistus näkyy parhaiten. Vesiurujen musiikki vaihtelee klassisesta, elokuva-, musikaali- ja pop-musiikkiin. Teos valmistui kokonaisuudessaan kesällä 1998. (Lahti Energia, hakupäivä 18.1.2012.) Youtube.com:ista on löydettävissä Lahden vesiuruista kuvattuja videoita esimerkiksi hakusanoilla: Lahti, vesiurut.

Musiikkia voidaan ilmentää myös kuvilla ja rakenteilla. Hämeenlinnassa, Verkatehtaan kulttuuri- ja kongressikeskuksen päätyseinään on maalattu suuri sinivalkoinen seinämaalaus. Seinämaalauksen on täynnä elämää ja musiikkia, vaikka konkreettisesti mitään ääntä ei kuulu. Kts. KUVA 6. Pormestarinluodon nuorisopuiston yleissuunnitelma suunnitelmaselostus, kappale 2.6 Taideseinät. Seinämaalaukset. Sivu 11.

Esimerkki musiikkia kuvaavasta rakenteesta löytyy Helsinki-Lahti moottoritiltä. Moottoritien varrella Järvenpäässä sijaitsee Yrjö Ala-Heikkilän taideteos nimeltä Nuottiviivasto. Jean Sibelius oli kotoisin Järvenpäästä, joten teoksen nuotit kuvaavat Sibeliuksen Uusmaalaisen laulun alkunuotteja. (Helsinki – Lahti moottoritie, hakupäivä 10.1.2012.) Kuva on katsottavissa Internet-osoitteesta:

<http://nelostie.net/?id=2>

6.3 Musiikki ja liikunta

Tanssi yhdistää musiikin ja liikunnan parhaimmillaan. Tanssitunteja, erilaisia musiikillisia ryhmätunteja ja esimerkiksi joogaa on mahdollista pitää ulkona kesäaikaan, hyvällä ja tasaisella alustalla. Kesäisin ulkona pidetään tapahtumien yhteydessä erilaisia tanssiesityksiä, ja ne esitetään usein siirrettäviltä tai kiinteiltä esiintymislavoilta. Eri vuodenaikoina ulkona voidaan järjestää lisäksi erilaisia teemallisia discoja, kuten puistodiscoja kesällä ja luisteludiscoja talvella.

Eri palloilulajien erä- ja pelitauoilla soitetaan musiikkia tunnelman ylläpitämiseksi. Juoksulenkkeilijät kuuntelevat usein musiikkia mp3-soittimien kautta hölkäessään. Musiikki antaa urheilulle lisää voimaa ja energiaa selviytyä liikunnallisista suorituksista.

Uuden ajan interaktiiviset leikkivälineet sisältävät ääniä ja musiikkia. Musiikin ja äänien avulla halutaan innostaa lapsia ja nuoria liikkumaan. Ikaalisten kylpylään asennettiin keväällä 2010 interaktiivinen Sona-pelijärjestelmä. Sonaan kuuluu suuri oranssi kaarirakenne, jonka alla levittyy pelimatto. Pelijärjestelmä yhdistää liikunnan, musiikin ja äänet erilaisilla peleillä. (Lappset 2010, hakupäivä 10.1.2012.) Lisää tietoa Sonasta on katsottavissa Lappsetin Internet-sivuilla osoitteesta:

<http://www.lappset.fi/?showlocation=fd3e241c-860f-4264-94b3-be6fe0257801&newsID=c668387e-3368-43de-a1c5-a1d6686870b5>

7 LÄHILIIKUNTA

7.1 Lähiliikuntapaikka

Lähiliikuntapaikka-termi merkitsee monipuolista vapaa-ajan käyttöön tarkoitettua liikuntapaikkaa, joka sijaitsee asuinalueella käyttäjien lähellä. Rakentamalla lähiliikuntapaikkoja halutaan tukea erityisesti lasten ja nuorten joka päivästä liikkumista. Hyvän lähiliikuntapaikan kriteerejä ovat monikäyttöisyys, viihtyisyys ja keskeinen sijainti yhdyskuntarakenteessa. Lähiliikuntapaikka toimii asuinalueensa ihmisten liikunnallisena kohtaamispaikkana. (Koulupihat lähiliikuntapaikkoina, ideaopas 2006, 5.)

Haettaessa valtionavustusta lähiliikuntapaikalle tulee sen tarjota toimintoja kaikenikäisille ihmisille, eikä pelkästään nuorille. Lähiliikunta-alueen tulee huomioida toiminnoissaan sekä lapset, nuoret, aikuiset että vanhukset. Harrastusmahdollisuuksien täytyy olla vapaasti ihmisten käytettävissä myös kouluajan ulkopuolella, eikä alueella tule olla kieltomerkkejä. (Risteelä 4.2.2011, haastattelu.)

7.2 Nuoret liikkujina

Kansallisen liikuntatutkimuksen 2009-2010 mukaan 92 % 3-18 vuotiaista lapsista ja nuorista harrastaa urheilua ja liikuntaa. Vuoden 1995 vastaava luku oli 76 %. Huolimatta urheilun ja liikunnan runsaasta kasvusta 15 vuoden aikana, lasten ja nuorten on arvioitu olevan huonokuntoisempia kuin aikaisemmin. Syy ristiriitaan löytyy arkielämän fyysisen aktiivisuuden vähentymisestä, ja määrätyn ajoin tapahtuvien lajien lisääntyneestä harjoittelemisesta. Aikaisemmin lapset leikkivät ja pelasivat enemmän piholla ja lähialueilla liikkuen aktiivisesti päivittäin, jota tämänhetkiset viikoittaiset ohjatut liikuntatunnit eivät pysty korvaamaan. Liikuntaa ja urheilua ollenkaan harrastamattomia lapsia ja nuoria on vain 8 %. (Kansallinen liikuntatutkimus 2009-2010, Lapset ja nuoret 2010, 6.)

Omatoimisesti kavereiden kanssa liikuntaa harrastaa lapsista ja nuorista 48 %. Määrä on vähentynyt 10 % kuluneen 10 vuoden aikana. Urheiluseurat liikuttavat 43 % 3-18-vuotiaista lapsista. 37 % lapsista ja nuorista harrastaa liikuntaa ja urheilua omatoimisesti yksin. Koulun urheilukerhossa

liikuntaa harrastetaan 13 % ja jossain muualla 18 %. Jossain muualla tapahtuva liikunta on kuitenkin kasvanut 5 % verrattuna edeltävään vuosien 2005-2006 tutkimukseen. Syynä tähän on osaltaan maksullisten liikuntapalvelujen yleistyminen nuorten keskuudessa, kuten tanssikoulujen ja yksityisten kuntosalien käytön. Jossain muualla –luokka sisältää myös pienimpien lasten liikunnan harrastamisen päiväkodissa, partiossa ja seurakunnassa. (sama, 13.)

Pojat urheilevat tyttöjä useammin seurassa. Sen sijaan tytöt liikkuvat useammin omatoimisesti yksin, ja he käyttävät kunnallisten ja yksityisten yritysten palveluja poikia enemmän. Omatoimisesti kavereiden kanssa urheileminen on pojilla yleisempää kuin tytöillä. (sama, 14.)

Ikäluokista 7-11-vuotiaat ja 12-14-vuotiaat harrastavat suhteellisesti eniten urheilua seurassa. Urheiluseuran vetovoima alkaa vähentyä noin 15-vuoden iässä samalla kun omatoiminen harrastaminen joko kaveriporukassa tai yksin kasvaa. Urheiluseurassa liikuntaa harrastaa 15-18-vuotiaista nuorista reilu kolmannes. (sama, 14.)

Suosituimmat liikuntalajit 3-18-vuotiaiden lasten ja nuorten keskuudessa ovat jalkapallo ja pyöräily. Muita suosittuja lajeja ovat uinti, juoksulenkkeily, hiihto sekä salibandy. Luistelu, kävelylenkkeily, jääkiekko ja voimistelu keräävät myös paljon harrastajia sijoittuen suosituimpien urheilulajien listan kärkipäähän. Harrastajamääriään ovat kasvattaneet juoksulenkkeily, kuntosaliharjoittelu ja salibandy. Urheilulajien harrastajamäärien tutkimustulosten seuraavilta sijoilta löytyvät ratsastus ja tanssi, jotka ovat saaneet osakseen melko suuria harrastajamäärien lisäyksiä kuluneiden 15 vuoden aikana. Yksilölajeista myös uinti on kasvattanut suosiotaan. (Kansallinen liikuntatutkimus 2009-2010 Lapset ja nuoret 2011, hakupäivä 21.1.2012.)

Lasten ja nuorten liikunnan asiantuntijaryhmän 2008 tekemän suosituksen mukaan 7-18-vuotiaiden lasten ja nuorten tulisi liikkua vähintään 1-2 tuntia päivässä. Liikunnan tulisi olla monipuolista ja liikkujan ikäluokalle sopivaa. Istumisjaksoja, jotka kestävät yli 2 tuntia tulisi välttää. Lisäksi ruutuaika viihdemedian parissa tulisi rajoittaa korkeintaan 2 tuntiin päivässä. (Fyysisen aktiivisuuden suositus kouluikäisille 7-18-vuotiaille 2008, 6.)

7.3 Miten saada vähän liikkuva nuori liikkumaan enemmän?

Opinnäytetyön aineiston ja haastattelujen pohjalta nousi esiin osatekijöitä, joilla vähän liikkuvaa nuorta voitaisiin rohkaista liikkumaan enemmän. Nämä osatekijät ovat osallistaminen, lajirikkaus, houkuttelevuus, elämykset, rakenteellisuus, esteettömyys, hauskuus, yhdessäoleminen ja hyvä olo.

OSALLISTAMINEN. Nuoria tulisi yhä enemmän osallistaa heille kohdistettujen liikuntapaikkojen suunnitteluun. Nuoret itse tietävät parhaiten, miten, missä ja milloin he haluavat liikkua. Mahdollisuuksien mukaan nuoret voisivat osallistua myös itse paikkojen toteutukseen. (Haasteena liikkumattomat lapset ja nuoret 2010, 20.)

LAJIRIKKAUS. Nuorten liikunta-alueiden tulee olla toiminnoiltaan monipuolisia ja rikkaita, jolloin niissä vietetään paljon aikaa. Vapaa-ajanvieron ohessa liikunta-alueilla muodostuu paljon sosiaalista vuorovaikutusta. Liikuntamyönteinen ympäristö motivoi ja kannustaa vähän liikkuvia nuoria sekä niitä, joilla löytyy liikunnan harrastamiseen muita esteitä. (sama, 18.)

HOUKUTTELEVUUS. Liikunta-alueet tulee suunnitella houkutteleviksi ja tämänhetkisiä trendejä silmällä pitäen, koska nuoretkin ovat tietoisia kehityksestä sekä uusista lajeista. Esimerkkinä voidaan käyttää vaikka koripalloilua. Tällä hetkellä katukorispaikat ovat nuorten keskuudessa hienompia pelipaikkoja kuin koripallokentät. Oikean koripallokentän sijaan voikin olla aiheellisempaa suunnitella hyvä ja trendikäs, kompakti katukorispaikka. (Risteelä 4.2.2011, haastattelu.)

ELÄMYKSET. Nuoret kaipaavat liikkumiseensa elämyksiä ja haasteita (katso kuvio 26). Jos sama leikkiväline on ollut päiväkodin ja koulun pihalla, niin se ei kiinnosta heitä enää myöhemmin, koska nuori hallitsee jo kyseisen leikkivälineen. Sen sijaan esimerkiksi verkkokiipeilypyramidit tuovat liikkumiseen haastetta, kun muut leikkivälineessä olijat muuttavat elastisen leikkivälineen muotoa. Verkkokiipeilypyramidissa kiipeäminen vaatii tällöin käyttäjältään vähän enemmän kehon hallintaa kuin tavallinen leikkiväline, joka ei "muotoudu" käyttäjiensä mukaan. (Risteelä 4.2.2011, haastattelu.)

RAKENTEELLISUUS. Vähemmän liikkuvien nuorten liikkeelle saamiseen vaikuttavat myös liikunta-alueiden rakenteelliset seikat, kuten kenttäkoot. Iso, kivituhkapintainen kenttä ei houkuttele liikkumaan samalla tavalla kuin pienempi, visuaalisesti kaunis monitoimiareena. Vähemmän liik-

kuva nuori on todennäköisesti fyysiseltä kunnoltaan heikompi kuin aktiivisesti liikkuva, joten isolla kentällä pallo karkaa helposti kauaksi, josta se täytyy sitten käydä hakemassa. Vähän liikkuva ei myöskään pärjää isolla kentällä aktiiviliikkuja esimerkiksi vauhdikkaissa pallopeleissä. Epäonnistumisen ja pärjäämättömyyden tunteet eivät kannusta vähän liikkuvaa nuorta liikkumaan enemmän. Rajattu, pienialaisempi kenttä on helpompi ottaa haltuun. (Risteelä 4.2.2011, haastattelu.)

ESTEETTÖMYYS. Liikuntapaikat tulee suunnitella esteettömiksi, jotta ne antavat liikunnanmahdollisuuden myös erityisryhmiin kuuluville nuorille (Haasteena liikkumattomat lapset ja nuoret 2010, 19). Tämä tarkoittaa esimerkiksi huomion kiinnittämistä pintamateriaaleihin, luiskiin ja ympäristön selkeyteen sekä toimintojen luokse päästävyyteen.

HAUSKUUS, YHDESSÄOLEMINEN JA HYVÄ OLO. Liikuntakasvattaja Juha Mallatin mukaan puhuttaessa nuorison liikkumisesta korostetaan ehkä hieman liikaakin liikkumattomuuden aiheuttamia terveysuhkia. Liikunnan ajatuksena tulisi olla nuorelle mielekästä ja hauskaa, eikä tuoda pelkoa esimerkiksi lihomisesta. (Haasteena liikkumattomat lapset ja nuoret 2010, 20.) Vapaa-ajalla tapahtuvaa liikuntaa ja liikunta-alueita tulisikin kehittää toimivimmiksi, mielenkiintoisemmiksi ja pienempi mittakaavaisiksi, jotta liikunnasta syntyvä ilo ja hauskanpito nousisivat pääasiallisiksi liikuttaviksi tekijöiksi kilpailullisuuden, terveystekijöiden korostamisen ja standardikokoisten kenttien sijaan. On tärkeää, että Suomessa on lajikohtaisia seuroja, valmennusta ja pelikenttiä, mutta vapaa-ajan omaehtoisilla liikkumisalueilla tulisi korostaa enemmän liikkumisen hauskuutta ja sitä kautta liikunnan jälkeistä hyvää oloa.

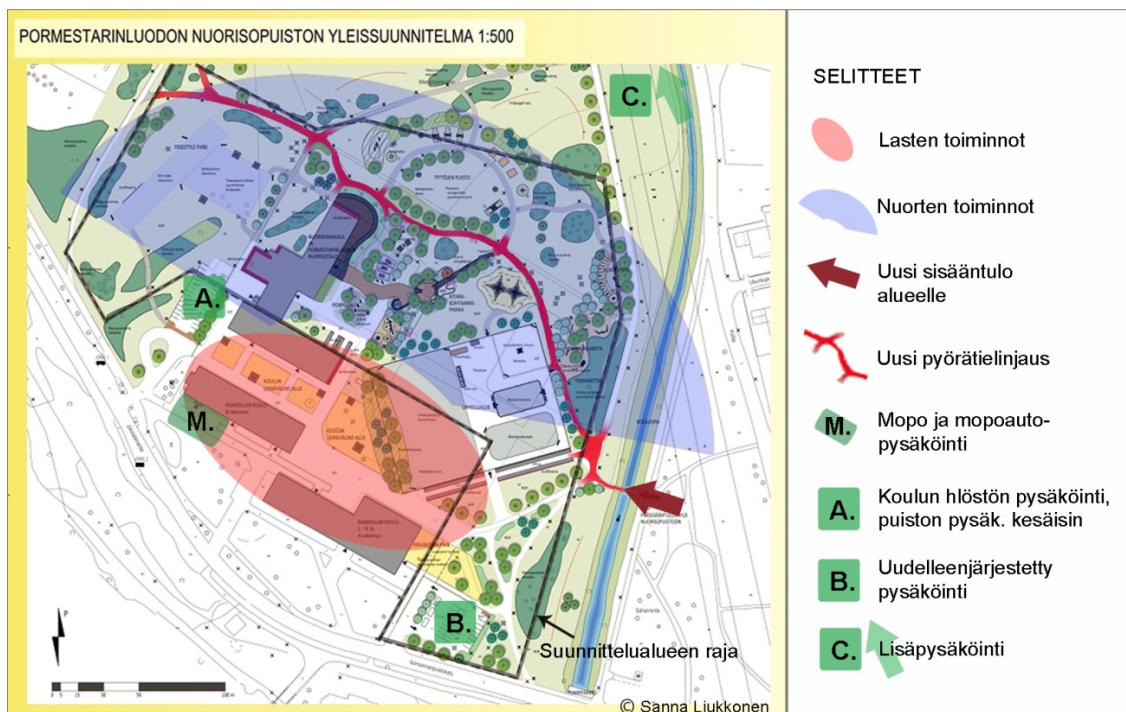

KUVIO 26. Ideakuva Volkspark Postdam Waldparkista, Saksasta. Joskus kun leikkiväline on tarpeeksi iso ja mielikuvituksellinen, sen seikkailullisuus saa liikkumaan huomaamatta. (Sanna Liukkonen, 4.5.2009.)

8 PORMESTARINLUODON NUORISOPUISTON SUUNNITELMARATKAISUT

Opinnäytetyön tuloksena laadittiin Pormestarinluodon nuorisopuiston yleissuunnitelma. Yleissuunnitelma on osa-alueisiin tukeutuva kokonaisuus, joka tarjoaa monipuolisia toimintoja käyttäjilleen. Työssä on korostettu etenkin puiston eri tilojen toimivuutta, muokattavuutta sekä viihtyisyyttä. Suunnitelman pyörätiet ovat pehmeälinjaisia, ja näkymät avautuvat puiston eri tiloihin. Kasvillisuutta on käytetty rajaavana ja viihtyisyyttä luovana tekijänä. Pääpaino suunnittelussa on pidetty nuorissa, mutta työssä on huomioitu myös muut ikäryhmät. Suunnitelma tarjoaa erilaisia mahdollisuuksia tilan haltuunottoon, jotta siitä tulisi käyttäjiensä eli nuorten näköinen.

Osallistamistilaisuuksista saadut nuorten toiveet on otettu huomioon yleissuunnitelman toimintojen ja osa-alueiden suunnittelussa. Toiminnot tarjoavat esimerkiksi liikuntaan ja leikkimiseen liittyvää tekemistä. Puiston osa-alueiden sisään on luotu paikkoja pysähtymiselle, oleskelulle ja kaverien tapaamiselle. Esimerkiksi nuorten toivomia keinoja on sijoitettu tyttöjen puistoon ja Kaarisillan koulun piha-alueille, puiston eri osiin on sijoitettu katoksia ja luvallisia graffitiseiniäkin löytyy.

KUVIO 27. Kuvio kuvaa nuorisopuiston suunnitelman yleisratkaisuja, jotka tukevat nuorisopuiston kokonaisuutta, sekä pysäköintialueiden sijoittumista alueen läheisyyteen.

Kuviota 27 on selitetty tarkemmin liitteessä 2, Pormestarinluodon nuorisopuiston suunnitelmaselostus kappaleessa 2.1 Toimintojen sijoittelu ja uudet väylät, sivulla 6 sekä kappaleessa 2.3 Liikennejärjestelyt ja pysäköintialueet sivulla 7. Uuden pyörätielinjauksen kautta myös Pormestarinluodon asukkaat tulevat tutuiksi nuorisopuiston kanssa, kun he kulkevat puiston lävitse. Positiiviset kokemukset nuorisopuistosta saavat ihmiset ottamaan alueen osaksi lähiympäristöään ja mieltämään sen hyväksi paikaksi. Palvelutalo Ruskakodin itäpuolelle sijoitettava lisäpysäköintialue C. parantaisi nuorisopuiston saavutettavuutta eri suunnista.

Kokonaisuudessaan suunnitteluratkaisut ovat luettavissa Pormestarinluodon nuorisopuiston yleissuunnitelmasta (liite 1) ja Pormestarinluodon nuorisopuiston yleissuunnitelman suunnitelmaselostuksesta (liite 2).

9 POHDINTA

Opinnäytetyön aiheena oli suunnitella nuorisopuisto. Tilaaja määrittäi kohteelle teemoiksi musiikin ja liikunnan. Lisäksi alueelle toivottiin taidetta. Valmistunut suunnitelma tarjoaa nuorille monia eri tapoja harrastaa liikuntaa ja toimia puistossa. Tilat saavat tehokkaan maankäytön leiman, kun ne voidaan pienillä muutoksilla muuttaa toista toimintaa palveleviksi. Nuorisopuiston tulee olla ilmapiihiltään avoin ja luokseen päästävä, jotta sinne on kaikkien helppo tulla.

Työn aineisto kerättiin monipuolisesti erilaisista lähteistä sekä asiantuntijahaastatteluista. Liikuntaosuudessa tutustuttiin etenkin Nuori Suomi ry:n tutkimuksiin ja julkaisuihin. Yhteiskunnallisena haasteena ovat vähän liikkuvat nuoret, joten työssä pyrittiin tarjoamaan erilaisia näkemyksiä siitä, kuinka myös nämä nuoret saataisiin mukaan liikkumaan.

Työn yhtenä tavoitteena oli musiikin tuominen osaksi ulkoilualueita. Musiikki on abstrakti käsite, joten sen muokkaaminen näkyviksi asioiksi ja rakenteiksi on haasteellista. Yleissuunnitelmassa musiikkia on ilmennetty kuvina, rakenteina, taiteena ja osana tapahtumia.

Tilaaja toivoi nuorisopuistoon myös taidetta. Jokainen meistä voi olla taiteellinen omalla tavallaan, jos meille vain annetaan mahdollisuuksia siihen. Muuttuva tai itse muokattava taide tarjoaa yhden tavan osallistumiseen, jotta meillä kaikilla on mahdollisuus jättää ympäristöön jälki itsestämme. Vaikuttamisen mahdollisuus lujittaa uskoa omaan itseemme ja tekee ympäristöstä meille tärkeän.

Työn edetessä ilmeni kaksi asiaa, joita voitaisiin tulevaisuudessa tutkia lisää. Ensimmäinen niistä on tyttöjen huomioiminen suunnittelussa. Skeittaus, BMX-pyöräily, parkour ja monet muut urheilulajit palvelevat ensisijaisesti poikia, ja tytöt ovat niissä vähemmistönä. Millaisia toiveita ja tarpeita tytöillä on puistoalueiden suhteen? Miten viheraluesuunnittelussa voitaisiin paremmin vastata myös tyttöjen toiveisiin?

Toisena ovat erilaiset talvitoiminnot puistoissa. Erilaiset liikunta-alueet tarjoavat lumettomaan aikaan paljonkin erilaisia toimintoja käyttäjilleen, mutta lumien myötä niiden käyttö yksipuolistuu. Millaisia toimintoja puistot voisivat tarjota käyttäjilleen talviaikaan? Erityisesti aihetta tulisi tarkastella Etelä-Suomen näkökulmasta, missä talvet saattavat olla pimeitä, loskaisia ja märkiä.

Opinnäytetyö oli todella mielenkiintoinen, monipuolinen ja haastava. Asetetut tavoitteet saavutettiin mielestäni hyvin. Yleissuunnitelman ratkaisut vastaavat niitä tavoitteita, joita sille työn aloitusvaiheessa annettiin. Yleissuunnitelmassa on pyritty mahdollisimman paljon miettimään sitä, miten nuorille annetaan mahdollisuus ottaa ympäristö haltuunsa ja tehdä siitä omannäköisensä. Opinnäytetyön aikana käytiin keskusteluja monen eri ammattilaisen ja asiantuntijan kanssa, joista jokainen omalta osaltaan vaikutti yleissuunnitelman muotoutumiseen sekä opinnäytetyöntekijän ammatilliseen kehitykseen. Suunnittelutyö onkin parhaimmillaan monen eri asiantuntijan saumatonta yhteistyötä yhteistä päämäärää tavoitellen!

LÄHTEET

Sähköiset lähteet

Arponen, O. 2010a. Helsingin opintomatka 27.9.2010 / matkaraportti. Hakupäivä 16.12.2011.
<http://www2.pori.fi/kompaktikaupunki/linkit/helsinkiraportti100927.pdf>

Arponen, O. 2010b. Tukholman opintomatka 9.-11.6.2010 / matkaraportti. Hakupäivä 16.1.2012.
<http://www2.pori.fi/kompaktikaupunki/linkit/tukholmaraportti.pdf>

Falco. 2012. Play equipment. Hakupäivä 9.1.2012.
<http://www.falco.co.uk/products/sports-play-equipment/>

Fyysisen aktiivisuuden suositus kouluikäisille 7-18-vuotiaille. 2008. Opetusministeriö ja Nuori Suomi ry. Hakupäivä 21.1.2012.
http://www.nuorisuomi.fi/files/ns2/Koulu_PDF/080129Liikuntasuositus-kirja%28kevyt%29_08.pdf

Haasteena liikkumattomat lapset ja nuoret. Karvinen, J., Rätty, K. & Rautio, S. 2010. Nuori Suomi ry. Hakupäivä 21.1.2012.
http://www.nuorisuomi.fi/files/ns2/erityinen%20tuki/Haasteena_liikkumattomat.pdf

Helsinki-Lahti moottoritie. 2012. Järvenpää. Hakupäivä 10.1.2012.
<http://nelostie.net/?id=2>

Kansallinen liikuntatutkimus 2009-2010. Lapset ja nuoret. 2011. Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry. Hakupäivä 21.1.2012.
http://slu-fi-bin.directo.fi/@Bin/9768bc5b3720734339482b2ac6f3a774/1330009008/application/pdf/2548635/100422_liikuntatutkimus_2009-2010_lapset_ja_nuoret_nettiin.pdf

Kansallinen liikuntatutkimus 2009-2010. Lapset ja nuoret. 2010. SLU:n julkaisusarja 7/2010. Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry. Hakupäivä 20.1.2012.

<http://slu-fi->

bin.directo.fi/@Bin/ec7a1d6f638e0820dc7ee32c3c8a401c/1327083596/application/pdf/3244703/Liikuntatutkimus_nuoret_2009_2010.pdf

Keravan kaupunki. 2007. Keravan Keskuspuistolle Vuoden 2007 Ympäristörakenne-kilpailun kunniamaininta. Hakupäivä 18.1.2012.

<http://www.kerava.fi/tiedote/13625>

Koulupihat lähiliikuntapaikkoina. Ideaopas. 2006. Norra, J. & Ruokonen, R. (Toim.) Nuori Suomi ry. Hakupäivä 20.1.2012.

<http://www.koulupihatlahiliikuntapaikkoina.info/tiedostot/Idea%20opas.pdf>

Lahti Energia. 2012. Vesiurut, musikaalinen suihkulähde. Hakupäivä 18.1.2012.

<http://www.lahtienergia.fi/lahti-energia/mukana-elaemaessae/50>

Lappset. 2012. Ulkosoittimia kaikille! Hakupäivä 9.1.2012.

<http://www.lappset.fi/Tuotteet/Freenotes.iw3>

Lappset. 2010. Uutta Suomessa – Sona interaktiivinen pelijärjestelmä ensimmäisenä Ikaalisiin. Hakupäivä 10.1.2012.

<http://www.lappset.fi/?showlocation=fd3e241c-860f-4264-94b3-be6fe0257801&newsID=c668387e-3368-43de-a1c5-a1d6686870b5>

Nuori Suomi ry. 2012. Pormestarinluodon lähiökenttä, Pori. Hakupäivä 6.1.2012.

http://www.lahiliikuntapaikat.fi/lahiliikuntapaikat/alakoulupihat/perustiedot_alakoulupiha?id=12263819

Porin kaupunki. 2011a. Pori-info. Hakupäivä 3.1.2012.

<http://www.pori.fi/pori-info.html>

Porin kaupunki. 2011b. Kansalliset puistot. Hakupäivä 3.1.2012.

<http://www.pori.fi/ymparistovirasto/selkameri.html>

Porin kaupunki. 2012c. Porin karttapalvelu. Hakupäivä 3.1.2012.

<http://www.pori.fi/kartat.html>

Porin kaupunki. 2012d. Hakupäivä 3.1.2012.

<http://map3.centroid.fi/palautepori/>

Porin kaupunki. 2011e. Asemakaava. Hakupäivä 6.1.2012.

<http://kartta.pori.fi/>

Richter Spielgeräte GmbH. 2012. Hakupäivä 9.1.2012.

<http://www.richter-spielgeraete.de/home.html>

Tella, K. 2009. Pormestarinluodon liikekeskuksen kehittäminen nuorten näkökulmasta – projektin loppuraportti 2009. Hakupäivä 19.1.2012.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-3987-9>

Painetut lähteet

Närhi, S. 2008. Ensimmäinen sävelletty ulkoilmateos Suomeen. *Viherympäristö* 1/2008, 26-27.

Pointer, J. 2002. First steps. Teoksessa D. Driskell. *Creating better cities with children and youth*. Paris: UNESCO, 24-25.

Rappe, E., Lindén, L. & Koivunen, T. 2010. *Puisto, puutarha ja hyvinvointi*. Toinen painos. Helsinki: Viherympäristöliitto ry.

Reinikainen, P. 2010. Uusi, upea nuorisopuisto Helsingin Pihlajamäessä. *Viherympäristö* 1/2010, 18.

Haastattelut ja julkaisemattomat lähteet

Saarela, L., sosionomi, Pihlajamäen nuorisopuiston puistovastaava, Nuorisasiankeskus, Helsingin kaupunki. 2011. Puhelinhaastattelu 31.1.2011. Tekijän hallussa.

Sato-Ettala, A., opiskelija, Turun yliopisto, Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma. 2011. Sähköpostihaastattelu 15.2.2011. Tekijän hallussa.

Risteelä, L-P, lasten ja nuorten liikunnan päällikkö, Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ry. 2011. Haastattelu 4.2.2011, Oulu. Tekijän hallussa.

Saarela, L., sosionomi, Pihlajamäen nuorisopuiston puistovastaava, Nuorisasiankeskus, Helsingin kaupunki. 2012. Sähköpostiviesti 8.2.2012. Tekijän hallussa.

Sato-Ettala, A., opiskelija, Turun yliopisto, Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma. 2012. Sähköpostiviesti 9.2.2012. Tekijän hallussa.

Sato-Ettala, A. 2012. Pormestarinluodon nuorisopuisto. (Julkaisematon pro gradu.) Turun yliopisto, Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma.

Vapaa-aikavirasto. 2012. NUORISOPUISTO – minun mestani. Osallistamistilaisuuksien tulokset. (Julkaisematon lähde.)

LIITTEET

LIITE 1 Pormestarinluodon nuorisopuiston yleissuunnitelma 1:500

LIITE 2 Pormestarinluodon nuorisopuiston yleissuunnitelman suunnitelmaselostus

LIITE 3 Pihlajamäen nuorisopuiston puistovastaavan Laura Saarelan haastattelukysymykset

LIITE 4 Kaarisillan yhtenäiskoulun rehtorin haastattelukysymykset

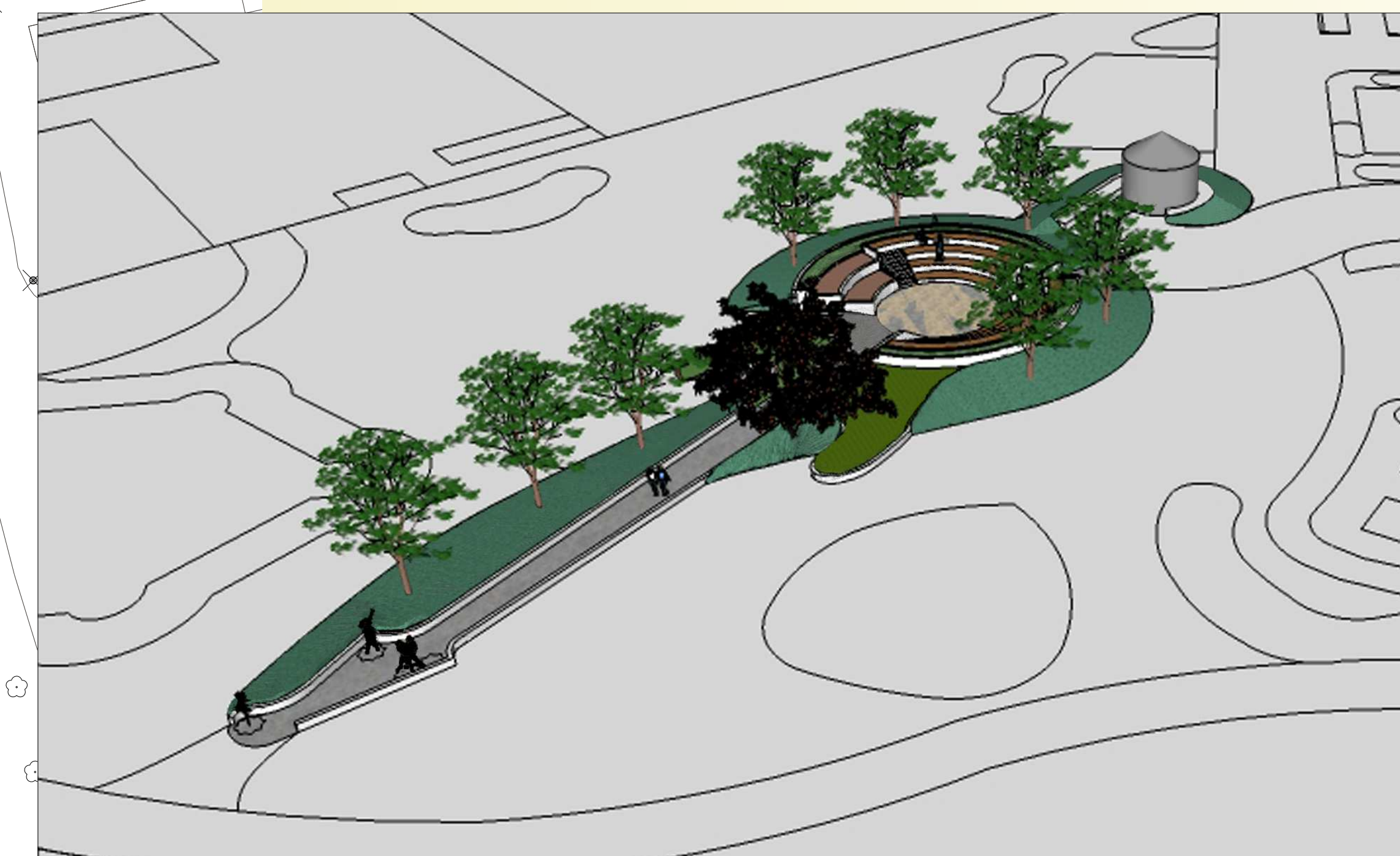
LIITE 5 Arja Sato-Ettalan haastattelukysymykset, pro gradu

PORMESTARINLUODON NUORISOPUISTON YLEISSUUNNITELMA 1:500

C) TAIKAMETSÄÄN voidaan sijoittaa paju- ja turvetaidetta.

D) KITARA yhdeeltä pohjoisesta katsottuna. KITARAAN muodostuu neljä tilaa. Sen lavassa on Tanssijat-taideteos, pitkään kaulaan sijoitetaan ulkosoittimia ja rungossa on amfiteatteri. Kitaraa ympäröivän kasvillisuusnuotiavaimen sakarassa on grilli.

E) Esimerkki Hämeenlinnan Verkatehtaalta. Seinämaalaus voi olla täynnä soittoa, laulua ja tanssia.

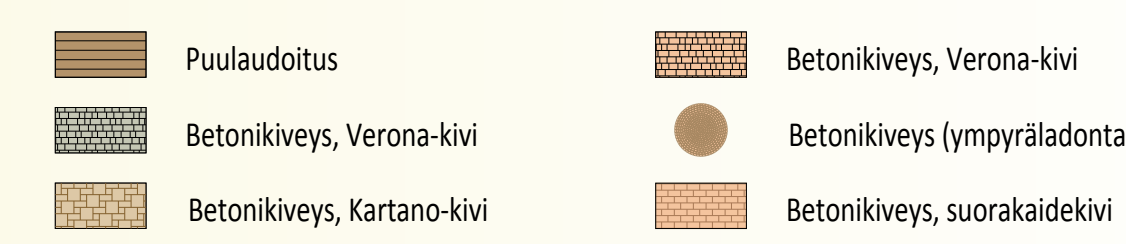
F) KITARAN amfiteatteri toimii nuorten kohtaamispaikkana ja oleskelualueena. Tilassa on mahdollista järjestää näytelmiä sekä erilaisia tapahtumia.

MERKKIEN SELITTEET

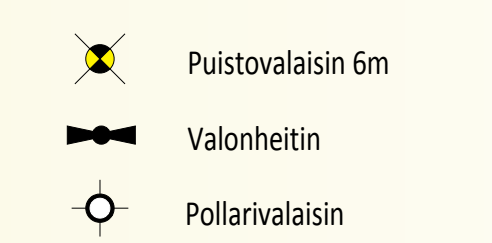
KASVILLISUUS

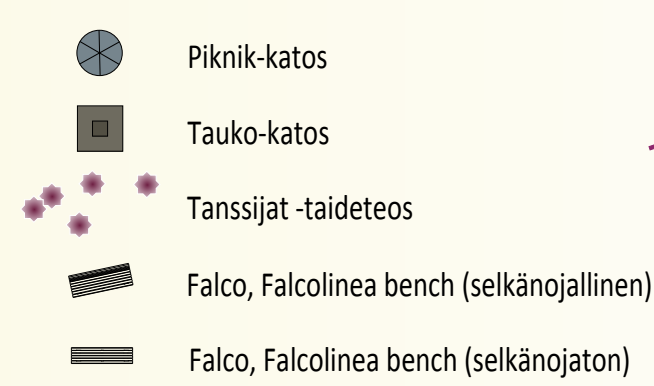
PINTAMATERIAALIT

VALAISTUS

RAKENTEET JA VARUSTEET

LEIKKI- JA LIKUNTAVÄLINEET

1)	Kompan, Supernova	2)	Lappset, Linnunpesäkeinu, 3 kpl
3)	Campus Mopkeino, mummokeinu, 3 kpl	4)	Lappset, Valsi ja jarrulla
5)	Hags, Nexus Viper (keinu)		
6)	Corcorrd, Large Two Mats Spacenet		
7)	Kompan, Icon Nova	8)	Kompan, Icon Rocky
	Kompan, Icon Space		
10)	Norwell ulkokuntoliivälineet:		
	Airwalker, Back, Chest, Cross,		
	Hip, Pull up, Situp ja Stretch		

**PORMESTARINLUODON NUORISOPUISTON YLEISSUUNNITELMA
SUUNNITELMASELOSTUS**

15.4.2011

Sanna Liukkonen

Maisemasuunnittelun

koulutusohjelma

Luonnonvara-alan yksikkö

Oulun seudun ammattikorkeakoulu

SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUSTIEDOT	3
1.1 Työn tavoite.....	3
1.2 Tausta	3
1.3 Lähtökohdat.....	4
1.4 Puistoalueen teemat.....	5
2. YLEISSUUNNITELMA	6
2.1 Toimintojen sijoittelu ja uudet väylät.....	6
2.2 Kasvillisuus.....	7
2.3 Liikennejärjestelyt ja pysäköintialueet.....	7
2.4 Rakenteet	8
2.5 Kalusteet	9
2.6 Taideseinät.....	10
2.7 Valaistus.....	11
3. YLEISSUUNNITELMAN OSA-ALUEET	14
3.1 Freestyle park.....	14
3.2 Tyttöjen puisto	14
3.3 Kuntopiste	16
3.4 Motoriikkarata ja parkour	17
3.5 Taikametsä.....	18
3.6 Urheilualue	19
3.7 Nuorille suunnattavat leikkivälinealueet.....	21
3.8 Kitara	22
3.8.1 Grillikatos.....	24
3.8.2 Kitaran amfiteatteri	24
3.8.3 Kitaran ulkosoittimet	26
3.8.4 Tanssijat –taideteos.....	27
3.9 Nuorisokahvila.....	28
3.10 Pienpelialue.....	29
3.11 Koulun leikkivälinealueet	29
3.12 Päiväkodin piha	30
3.13 Kolijuopa.....	30

Valokuvat ja havainnekuvat, joissa ei ole muuta merkintää: Sanna Liukkonen

Muiden kuvien lähteet ovat suluissa kuvatekstin jälkeen.

1. Perustiedot

1.1 Työn tavoite

Tavoitteena oli suunnitella puistoalue, joka rakenteellisesti palvelisi mahdollisimman monipuolisia toimintoja. Nuorisopuiston suunnittelussa tavoitteena oli tehdä puistosta toiminnallinen, monipuolinen ja päällekkäisiä toimintoja sisältävä. Päällekkäisillä toiminnoilla tarkoitetaan tässä tapauksessa rakennettujen alueiden monikäyttöisyyttä ja muunneltavuutta eri toiminnoille.

Nuorisopuiston tulisi tarjota nuorille mahdollisuuksia heidän omaehtoiseen osallistumiseensa ja toimintaansa. Tarkoituksena ei ollut suunnitella täysin valmista puistoaluetta, vaan antaa nuorille paljon mahdollisuuksia muokata elinympäristöänsä omanlaisekseen. Tämä vähentää myös puiston rakenteisiin kohdistuvaa ilkeävaltaa, kun nuoret käyttäjät ottavat puiston omakseen. Nuorilla tarkoitetaan tässä suunnitelmassa noin 13 – 17 -vuotiaita.

1.2 Tausta

Porissa toteutetaan vuosina 2008 – 2011 Kompakti kaupunki – hanke. Hanke on osa valtakunnallista lähiöohjelmaa 2008 - 2011. Hankkeen tarkoituksena on Porin kaupungin lähiöiden avaaminen ympäröivään kaupunkiin. Osana Kompakti kaupunki – hanketta suunnitellaan Pormestarinluotoon erityisesti nuorisolle suunnattu puistoalue. Osahankkeessa on pyritty etenkin osallistamaan nuoria alueen suunnittelussa.

Suunnitelman tilaajana toimii Porin kaupunki. Ohjausryhmässä Porin kaupungin yhteyshenkilöinä toimivat Teknisen palvelukeskuksen Puistotoimesta suunnitteluhortonomi Tapani Söderberg ja Kaupunkisuunnittelusta projektisuunnittelija Otto Arponen.

Opinnäytetyön ohjaajana toimii Oulun seudun ammattikorkeakoulun puolelta tuntiopettaja Heikki Pulkkinen.

1.3 Lähtökohdat

Nuorisopuiston alue koostuu pääasiassa Messinpojanpuistosta ja Kaarisillan koulun piha-alueista. Suunnittelualue sijoittuu Kaarisillan koulun länsi-, pohjois- ja itäpuolille. Kaarisillan yhtenäiskoulu on suunnattu 1.-9. luokkalaisille. Suunnittelualuetta rajaa länsi- ja pohjoispuolelta Pormestarinluodon asuinalue. Pohjoispuolella sijaitsee myös vanhusten palvelutalo Ruskakoti. Alueen itäpuolta rajaa Kolijuopa -niminen oja. Suunnittelualuetta rajaavat eteläpuolelta Kaarisillan koulun rakennukset sekä Jokisatamantiehen ja Isosannanpuistokatuun rajoittuvat pyörätiet.

Nuorisopuistolle varattu alue on pääosin avointa tai puoliavointa puistoa. Pensas- ja perennaistutuksia on vähän. Pääosin puistoalue on melko tasaista nurmea, jossa on komeita lehti- ja havupuuryhmiä. Aluetta halkovat suoralinjaiset kevyen liikenteen väylät. Puiston alueella sijaitsee frisbeegolfiin heittopaikkoja.

Kaarisillan koulun piha-alueet ovat tasaisia ja pääosin avoimia. Koulun pohjoispuolella sijaitsee kaksi isoa pesäpallokenttää, monitoimikaukalo ja skeittipaikka. Leikkivälineet on sijoitettu Kaarisillan koulun A-rakennuksen eteen ja entisen Isosannan koulun (yleissuunnitelmassa nuorisokahvila) piha-alueelle. Koulun pihan pintamateriaaleina on käytetty pääasiassa asfalttia ja kivituhkaa. Korkeuserot alueella ovat vähäisiä. Jyrkimmät korkeuserot näkyvät Kolijuovan rinnemäisillä rannoilla.

KUVA 1. Nuorisopuiston suunnittelualue näkyy ilmakuvaan oikeassa alareunassa. (Porin kaupunki, Tekninen palvelukeskus.)

1.4 Puistoalueen teemat

Nuorisopuiston teemoiksi Porin kaupunki on määritellyt musiikin ja liikunnan. Musiikki-teeman tuominen ulkotilaan on toistaiseksi vielä ollut vähäistä. Musiikki on kuitenkin tekijä, joka yhdistää ihmisiä yli kulttuuri- ja ikärajojen. Musiikki myös parantaa ihmisten hyvinvointia. Suunnitelmatyössä on paljon pohdittu sitä, millä eri tavoin musiikkia voitaisiin nuorisopuiston alueella ilmentää.

Liikunta-teema pohjautuu ajatukseen lähiliikunta-alueesta. Lisäksi liikunta tarjoaa ajanviettotavan ja mahdollisuuden kohdata muita ihmisiä. Yhteiskunnalliselta kannalta katsottuna nuoret liikkuvat yhä vähemmän, joten on aiheellista luoda erilaisia, mielenkiintoisia liikuntapaikkoja, jotta nuoret innostuisivat liikkumaan enemmän. Nuorisopuistolle tullaan anomaan lähiliikunta-avustusta. Tämän vuoksi kaikki ikäryhmät piti huomioida puiston liikunnallisia toimintoja suunniteltaessa. Liikuntatoimintojen suunnittelussa on pyritty huomioimaan uusia lajeja, kuten parkour ja dirt-pyöräily.

2. Yleissuunnitelma

2.1 Toimintojen sijoittelu ja uudet väylät

Yleissuunnitelmassa nuorempien lasten toiminnot on sijoitettu Kaarisillan koulun läheisyyteen, koska nuoremmat lapset eivät vastusta aikuisten valvonnan lähellä olemista. Nuorille suunnatut toiminnot on sijoitettu pääasiassa suunnittelualueen reunoille, jotta he saisivat omaa rauhaansa ja eivät kokisi olevansa aikuisten tiukan valvonnan alla. Kaarisillan koulun ja nuorisopuiston yhteiskäytössä olevat urheilualueet on sijoitettu Kaarisillan koulun välittömään läheisyyteen, koulurakennuksen pohjoispuolelle.

Uusi pääsisääkäynti alueelle johdetaan tulevaksi Kolijuovan kevyen liikenteen sillan yli suunnittelualueen itäpuolelta. Nuorisopuistoon johtava uusi pääväylä linjataan Nyrkkilänpuistosta Sahanrannan kautta Kolijuovan ylittävälle kevyen liikenteen sillalle. Linjauksessa käytetään hyväksi Nyrkkilänpuiston ja Sahanrannan olemassa olevia reittejä, kuitenkin siten, että uudesta pyörätielinjauksesta tulee mahdollisimman looginen ja toimiva. Tällä ratkaisulla pyritään edistämään kevyen liikenteen turvallisuutta, kun ensisijainen kulku nuorisopuistoon ohjataan muualle pois pumppaamon kohdalla olevalta kapealta jalankulkukäytävältä.

Puiston pyörätieverkostoa muutetaan siten, että Kolijuovan ylittävältä kevyen liikenteen sillalta muodostetaan uusi yhteys nuorisopuiston alueen läpi idästä luoteeseen Pormestarinluodon asuinalueita kohti. Uusi pyörätieratkaisu sitoo nuorisopuiston paremmin kiinni kaupunkirakenteeseen ja ympäristöön. Uudella linjauksella parannetaan myös nuorisokahvilan saavutettavuutta ja lujitetaan nuorisopuiston osa-alueiden nivoutumista toisiinsa.

2.2 Kasvillisuus

Yleissuunnitelmassa on pyritty säilyttämään mahdollisimman paljon olemassa olevia komeita puuryhmiä. Tiloja muodostavina ja rajaavina elementteinä käytetään pensaskasvillisuutta. Suunnitelma-alueen puistomaisuus on haluttu säilyttää alueen viihtyvyyttä edistävänä tekijänä. Koulun läheisyydessä olevat kasvillisuusalueet tulee aidata kulun estämiseksi.

2.3 Liikennejärjestelyt ja pysäköintialueet

Mopoauto- ja mopopysäköinti toteutetaan Arkkitehtuurstudio Saaren suunnitelman mukaisesti.

Suunnittelualueen länsipuolella olevaa henkilökunnan pysäköintialuetta kehitetään toimivammaksi uusilla järjestelyillä. Pysäköintialuetta levennetään länteen päin, jotta pysäköintialueen ja koulun pihaan jäävä rajavyöhyke olisi leveämpi. Rajavyöhykkeelle istutetaan runkopuita ja matalia pensasistutuksia turvallisuutta edistävän näkyvyyden takaamiseksi.

Pysäköintialueen luoteispuolelle sijoitetaan korotettu kulkuyhteys koulun piha-alueilta freestyle parkin dirt-radon alkuun. Ylityskohta pinnoitetaan punaisella betonikiveyksellä, jonka tarkoituksena on psykologian keinoin ohjata ihmisten liikkumista. Pysäköintialue ja koulun piha-alueet erotetaan toisistaan reunakivellä. Aivan reunakiven viereen toteutetaan 0,3 metriä leveä punainen betonikivikaista, jonka tarkoituksena on estää autoilijaa ajamasta koulun piha-alueelle. Kesäaikaan henkilökunnan pysäköinti toimii nuorisopuiston lisäpaikoitusalueena.

Suunnittelualueen eteläpuolella oleva pysäköintialue järjestellään uudelleen. Ajoväylä ja pysäköintialue erotetaan saarekkeella, jossa on betonikiveystä ja runkopuita. Saarekkeen viereen itäpuolelle maalataan 3 väliaikaista pysäköintiruutua. Pysäköintialue muotoillaan siten, että ajotiet pysäköintialueelle muuttuvat yhdensuuntaisiksi. Yhden-

suuntaiset ajoväylät vähentävät kohtaamisliikennettä. Pysäköintialue ja jalkakäytävä rajataan toisistaan reunakivellä ja punaisella 0,3 metriä leveällä betonikiveysrajalla.

Tarvittaessa lisäpysäköintiä voidaan rakentaa palvelutalo Ruskakodin itäpuolelle olemassa olevan pysäköintialueen jatkoksi sähkölinjojen alle.

Uudet pyörätiet on suunniteltu 3 metriä leveiksi, jotta ne voidaan huoltaa koneellisesti talvella. Poikkeuksena ainoastaan kahvilan edessä oleva pienpelialue ja taikametsän polku, missä kivituhkapintaisten kulkuvälien leveydet ovat kapeammat. Kyseisiä käytäviä ei ole tarkoitettu talvikunnossapidettäväksi. Pyörätiet ovat pääosin kivituhkapinnoitteisia.

2.4 Rakenteet

Taukokatos

Freestyle parkin ja lasten leikkialueiden katoksina käytetään nuotiston puolitauko-merkki-katoksia. Musiikin nuottimerkeissä puolitauko on nuottiviivastolla oikein päin oleva ”silinteri”. Kaukaa katsottuna katoksen päällä on musta puolitauko. Yhden taukokatoksen alle sijoitetaan nyrkkeilysäkki.

KUVA 2. Ideakuva taukokatoksesta.

Pyörätelineet

Pyörätelineet kiinnitetään pystysuoriin betoniseinämiin. Kyseisellä rakenteella helpotetaan ylläpitoa, kun lakaisukone mahtuu puhdistamaan tyhjän tilan pyörätelineen alta. Sen lisäksi telineitä ei voi liikuttaa paikasta toiseen, koska ne on pultattu kiinni betoniin. Inhimillisen korkuiset betoniseinämät piilottavat pyörätelineet taakseen ja samalla betoniseinämät toimivat ulkopuolelta luvallisina graffitiseinäinä. Pyöräteline-alueiden pinnoitemateriaalina käytetään asfalttia sen helppohoitoisuuden vuoksi.

2.5 Kalusteet

Penkit

Penkkeinä nuorisopuistossa voidaan käyttää esimerkiksi Falcon selkänojallisia ja selkänojattomia penkkejä. Selkänojattomat penkit mahdollistavat istumisen eri suuntiin ja penkin tavoittamisen usealta suunnalta. Tarkoituksena on, että nuorisopuiston alueella käytetään yhtenäisiä, samaan mallisarjaan kuuluvia penkkejä. Selkänojallisilla penkeillä on haluttu muistaa erityisesti vanhuksia. Penkkien lopulliset sijoittelupaikat päätetään tarkemmassa suunnittelussa.

KUVAT 3 ja 4. Esimerkkikuvat FalcoLinea bench –malleista. (Falco.)

Roskakorit

Roskakoreina nuorisopuiston alueella käytetään 300 litraista syväkeräys Molokkia ja roska-astia Cima 75 litraa.

KUVA 5. Roska-astia Cima 75l. (Elpac Oy).

2.6 Taideseinät

Graffitiseinät

Luvalliset graffitiseinät toteutetaan betoniseinämiin, joiden toiselle puolelle on pultattu pyörätelineet. Betoniseinämien edusta kivetään 0,8 metriä leveällä betonikiveyksellä. Seinät valaistaan alhaalta päin siten, että ne saavat samanlaisen arvon kuin taidegalleriassa esillä olevat taulut (kts.Valaistus s. 11). Yksi graffitiseinä on osoitettu myös freestyle parkiin dirt-radan viereen.

Seinämaalaukset

Vanhan koulurakennuksen korkeisiin liikuntasalin ulkoseiniin toteutetaan seinämaalaus. Seinämaalauksille on osoitettu paikkoja myös koulurakennuksen tiiliseiniin. Seinämaalaukset voitaisiin toteuttaa esimerkiksi siten, että nuorisokahvilassa järjestettäisiin piirustuskilpailu, jonka aiheeksi annettaisiin esimerkiksi puiston teemojen mukaisesti musiikki. Nuoret pääsisivät itse ideoimaan seinämaalauksia. Paras idea valittaisiin kilpailuäänestyksellä ja toteutettaisiin yhdessä ammattilaisten kanssa. Tällä tavoin nuoret saisivat mahdollisuuden muokata elinympäristöään omannäköiseksi sekä tehdä nuorisopuistosta mieleisensä. Liikuntasalin korkeat seinämaalaukset näkyisivät kauas kertoen nuorisopuiston sijainnista.

KUVA 6. Verkatehtaan seinämaalaus Hämeenlinnassa on täynnä musiikkia, tanssia ja laulua.

2.7 Valaistus

KUVA 7. Puiston pylväsvalaisimina voidaan käyttää esimerkiksi Fagerhultin Bianca pylväsvalaisinta. (Fagerhult.)

Puistovalaisimina alueella käytetään 6 metriä korkeaa pylväsvalaisinta. Puistovalaisimet sijoitetaan pyöräteiden ja puistojen eri osiin menevien kulkuväylien varrelle. Yksinkertainen, kestävä ja puistoon sopiva puistovalaisin sitoo nuorisopuiston ympäröivään kaupunkirakenteeseen.

Urheilualueiden ja freestyle parkin valaistuksessa käytetään kenttävalaistukseen tarkoitettuja valonheittämiä. Puiston keskeisillä alueilla luodaan ihmisen kokoista mitta-kaavaa käyttämällä pollarivalaisimia. Pollarivalaisimia käytetään myös kasvillisuuden korostamiseen.

Puuryhmien korostamiseen käytetään maahan upotettavia, kestäviä kohdevalaisimia. Valaistukseen sopivat puuryhmät valitaan valaistusasiantuntijan kanssa paikan päällä ja valaistuksesta tehdään erillinen valaistussuunnitelma.

KUVA 8. Esimerkki puuryhmävalaistuksesta. Lutakon puisto, Jyväskylä.

KUVA 9. Pollareina voidaan käyttää esimerkiksi Fagerhultin myymää Reef –pollaria. Saman malliston Reef Musical Pollariin on mahdollista saada tiekaiuttimet. (Fagerhult).

Graffitiseinissä ja seinämaalauksissa käytetään seinää korostavaa valaistusta.

KUVAT 10 ja 11. Esimerkkejä graffitiseinän valaistuksesta. Lutakon puisto, Jyväskylä.

3. Yleissuunnitelman osa-alueet

3.1 Freestyle park

Freestyle parkin rakenteet toteutetaan siihen erikseen tehtävän tarkemman suunnitelman mukaisesti. Freestyle parkissa on tilavaraus 80 metriä pitkälle ja 15 metriä leveälle dirt-radalle, johon mahtuu 2 lähtötornia. Dirt-pyöräily on maastopyöräilyn alalaji, jossa hypitään hyppyreissä. Hyppyrit on useimmiten tehty hiekasta. Skeittialueelle suositellaan poolia ja muita monipuolisia rakenteita, jotka antavat mahdollisuuden monipuoliseen harrastamiseen. Skeittipaikalle sijoitetaan 3 taukokatosta. Alue tulee myös aidata siten, että pooliin ei ole mahdollista vahingossa pudota. Skeittialueen suunnittelussa tulee korostaa melun minimoimista mm. materiaalivalinnoin ja rakentein tinkimättä alueen monipuolisuudesta.

Freestyle parkin puoleinen Pormestarinluodon nuorisotalon takaovi tulee korostaa seinämaalauksin ja rakentein siten, jotta se olisi samanarvoinen kuin rakennuksen toisella puolella sijaitseva pääovi.

Freestyle parkin luoteispuolelle muotoillaan kasvillisuuskumpare. Kasvillisuuskumpare muodostaa hiukan suojaa alueen asukkaille ja freestyle parkin käyttäjille. Se ei kuitenkaan täysin poissulje asuinrakennuksista muodostuvaa passiivista valvontaa freestyle parkkiin.

3.2 Tyttöjen puisto

Tyttöjen puisto sijaitsee suunnittelualueen pohjoispuolella. Puistoon sijoitetut elementit ja leikkivälineet mahdollistavat yhdessä olemisen ja kavereiden tapaamisen. Tyttöjen puiston keinut asennetaan nuorten korkeudelle, jolloin pienet lapset eivät pääse niihin helposti. Tällä tavoin edesautetaan sitä, että tyttöjen puisto on nuorten käytös-

sä eikä pienten lasten leikkialue. Tyttöjen puiston katoksina käytetään harmaita piknik-katoksia, jotka eroavat muodoltaan nuorisopuiston muista katoksista. Puiston keskiöön jää laaja nurmialue, joka mahdollistaa mm. pelaamisen ja auringonoton. Lähelle nurmialuetta sijoitetaan sähköpistoke, josta on mahdollista ottaa virtaa esimerkiksi puistozumba-tunteja ja muita tapahtumia varten.

Aluetta rajataan pohjois- ja itäpuolelta kasvillisuuskumpareilla. Pohjoispuolen kumpareet peitetään istutuksilla ja niihin istutetaan myös omenapuita. Omenapuut ovat kosteellisia ympäri vuoden. Ne on sijoitettu kasvillisuuskumpareisiin, jotta esimerkiksi kesäinen ruohonleikkaus onnistuisi ongelmitta. Kumpareisiin istutettava kasvillisuus vaihtelee pensaista, perennoihin ja niittykasvillisuuteen. Länsipuolen kumpare on osin nurmella, ja sen päälle on sijoitettu muutama selkänojan penkki. Tältä kumpareelta tytöillä on suora näköyhteys freestyle parkin käyttäjiin.

Frisbeegolf-rata kiertää tyttöjen puiston pohjois- ja itäpuolelta. Tyttöjen puistossa voidaan järjestää erilaisia tapahtumia, kuten hyvinvointipäiviä, korujen ompelua ja puistotanssitunteja.

Tyttöjen puiston välineet:

- Kompan, Supernova -karuselli
- Lappset, Linnunpesäkeinu, 3 kpl
- Turvatec, Campus Amica –mummokeinu, 3 kpl
- Lappset, Valssi jarrulla –karuselli
- Hags, Nexus Viper –keinu

KUVA 12. Campus Amica –mummokeinu. (Turvatec Oy.)

KUVA 13. Esimerkkikuva tyttöjen puiston piknik-katoksesta. Pihlajamäen nuorisopuisto, Helsinki.

3.3 Kuntopiste

Tyttöjen puiston läheisyyteen, alueen itäpuolelle sijoitetaan ulkokuntoiluväline-alue. Nuoret tytöt viihtyvät kuntosaleilla, joten tyttöjen puistosta on suora pyörätieyhteys kuntopisteeseen. Kuntopisteen alueelle on valittu Norwellin ulkokuntoiluvälineitä. Norwellin välineet on valmistettu Skandinaviassa, joten ne ovat mittakaavallisesti suomalaiselle sopivia. Norwellin kuntoiluvälineissä vastuksena toimii käyttäjän oma paino, joten välineet sopivat kaikenikäisille.

Kuntopiste on sijoitettu aluetta itäpuolelta sivuavan pyörätien varteen, jotta sen saatavuus olisi hyvä myös vanhuksille, aikuisille ja muille pyörätien käyttäjille. Välineet on sijoitettu puolikaaren muotoon siten, että kuntovälineiden käyttäjät voivat harjoitellessaan seurata nuorisopuiston tapahtumia. Puustona kuntopisteeltä nuorisokahvilalle päin käytetään runkopuita näkyvyyden takaamiseksi.

Norwell ulkokuntoiluvälineet:

- Airwalker
- Back
- Chest
- Cross
- Hip
- Pull up
- Situp
- Strech

3.4 Motoriikkarata ja parkour

Motoriikka- ja seikkailurata on sijoitettu suunnittelualueen itäpuolelle. Motoriikkaradalle sijoitetaan erilaisia talkoovoimin tehtyjä rataelementtejä ja joitakin välinevalmistajien seikkailuvälineitä tukemaan radan monipuolisuutta. Alueelle voidaan sijoittaa mm. puupölkkyaskelmia, maahan eri tavoin upotettuja autonrenkaita, tasapainoilupuomeja, tasapainoköysiä jne. Elementtijonojen on tarkoitus kiemurrella motoriikka-alueen keskellä olevien pensas- ja puuryhmien ympäri, jolloin tilaan muodostuu useita, erilaisia ratavaihtoehtoja. Erilaiset ratavaihtoehdot rikastavat motoriikka-alueen käyttäjien mielikuvitusta ja luovat mahdollisuuksia erilaisille seikkailuradoille ja -leikeille.

Motoriikkarata toteutetaan siihen erikseen tehtävän suunnitelman mukaisesti. Nuorisopuiston yleissuunnitelmassa esitetyt rakenteet ovat suuntaa-antavia, eikä niissä näin ollen ole huomioitu turva-alueita ja muita turvastandardeja.

Parkourin perusideana on vapaa liikkuminen rakennetussa kaupunkiympäristössä, joten sen takia nuorisopuiston yleissuunnitelmassa ei ole osoitettu vain yhtä paikkaa parkourin harrastamiseen. Parkourin harrastusalueeksi osoitetaan koko nuorisopuiston alue kaikkine rakenteineen.

3.5 Taikametsä

Taikametsä sijoittuu nuorisopuiston itäreunalle, kahden pyörätien väliin, motoriikkiradan itäpuolelle. Metsikköön toteutetaan erilaisia taideprojekteja Kaarisillan koulun kuvaamataidon opetuksen ja nuorisotalolla toteutettujen ohjattujen tuntien toimesta. Alueelle voidaan toteuttaa esimerkiksi paju-, turve-, lumi- ja jäätaidetta. Taikametsän läpi kulkee polku, jolla ei ole talvikunnossapitoa.

Taikametsään toteutetaan kasvillisuutta korostava valaistus. Puita ja kasvillisuutta voidaan korostaa mm. erivärisin kohdevaloin. Metsässä voitaisiin toteuttaa myös vuosittainen Valometsä –tapahtuma.

KUVA 14. Ideakuva taikametsään sijoitettavasta taiteesta.

KUVA 15. Maastokäynnillä kohteessa 5.1.2011 taikametsän alueelta löytyi jo olemassa olevaa pajutaidetta.

3.6 Urheilualue

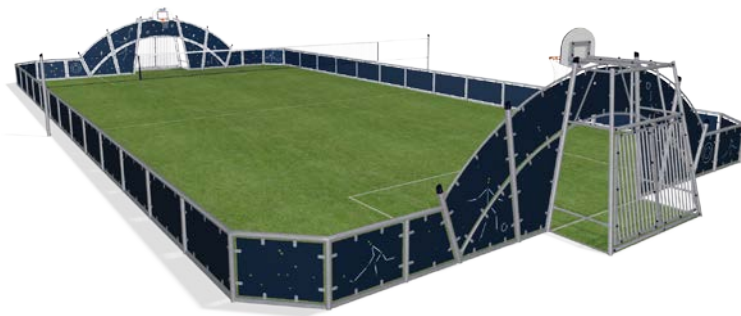
Urheilualue on jaettu neljään osaan. Urheilukenttien pinnoitteena käytetään hiekkatekonurmea, joka on monipuolinen urheilukenttäpinnoite. Hiekkatekonurmi mahdollistaa urheilualan kenttien käytettävyyden pitkälle syksyyn, koska se ei liejuunnu syksyn sateilla. Hiekkatekonurmella voidaan harrastaa erilaisia urheilulajeja, ja se voidaan jäädyttää talvisin luisteluradaksi.

Urheilukentän mitat ovat 40 m x 75 m. Kentällä on mahdollisuus harrastaa mm. pesäpalloa, jalkapalloa ja luistelua. Kenttä toimii myös pituushypyn vauhdinottoalueena ja 60 metrin juoksun rata-alustana. Urheilukentän länsipuolella urheilualuetta rajaa kasvillisuudella peitetty maavalli, johon on sijoitettu katsomo. Maavallikatsomoon sijoitetaan muutama puu tuomaan varjoa ja jakamaan avointa tilaa. Koko urheilualuetta ympäröi kolmilanka-aita. Aidan korkeus vaihtelee, esimerkiksi pesäpallokentän päätyjen kohdalla.

Katukoripalloalue sijoitetaan urheilualan koilliskulmaan. Kentän keskelle sijoitetaan torni, johon on sijoitettu koripallolevyt ja -korit neljään suuntaan. Korit ovat sijoitettu eri korkeuksille, jotta myös nuoremmat lapset voivat pelata kentillä. Alueen pinnoit-

teenä käytetään asfalttia, koska koripallo pomppaa siitä parhaiten. Katukoripalloalueella voidaan pelata myös katusählyä, jos sinne pystytetään siirrettävät sählykaukalojen laitat.

Katukoripalloalueen eteläpuolelle sijoitetaan Kompanin Cosmos- monitoimiareena (15 x 30m). Monitoimiareenan pinnoitteena käytetään hiekkatekonurmea edellä mainittujen ominaisuuksien vuoksi. Monitoimiareenalla voidaan harrastaa mm. jalkapalloa, sählyä, koripalloa, lentopalloa, tennistä ja sulkapalloa. Monitoimiareenan kenttää ei ole tarkoitus jäädyttää talvella, vaan se toimii talvisena jalkapallokenttänä.

KUVA 16. Cosmos –monikenttä, 15 x 30m. (Kompan.)

Urheilun alueen kaakkoiskulmaan sijoitetaan 20 m x 40 m kooltaan oleva monitoimikaukalo. Kaukalo pinnoitetaan hiekkatekonurmea. Monitoimikaukalo mahdollistaa mm. jalkapallon, sählyn, koripallon, lentopallon, tenniksen, sulkapallon, jääkiekon, ringeten ja luistelun harrastamisen. Mahdollisuuksien mukaan kentän rakenteeseen hyödynnetään koulun pihalla jo olevan kaukalojen rakenteita.

Urheilun aluetta voidaan käyttää myös tapahtuma-alueena. Urheilukentän pätyyn voidaan pystyttää siirrettävä lava ulkoilmakonsertteja varten. Kentän ympärille sijoitettavat kaiutinpylväät mahdollistavat erilaiset diskot alueella, kuten ulkoilmadiskot ja luisteludiskot. Hiekkatekonurmipohja toimii hyvänä tanssilattiana tai konserttiyleisön katsomona. Maavallikatsomo tukee osaltaan tapahtuma-alueen rakenteita. Tarvittaessa

konserdit voidaan rajata vain urheilualueen sisäpuolella järjestettäväksi sulkemalla kolmilanka-aidan sisääntuloväylät.

Urheilualueen tilavaraus-alueelle voidaan sijoittaa muita urheilua tukevia välineitä tai rakenteita. Esimerkiksi venyttelytankoja.

KUVA 17. Vaihtopenkkikatoksena urheilualueella voidaan käyttää esimerkiksi kuvan Katos Litea. Katos varustellaan urheilualueelle sopivaksi. Katoksen läpinäkyvyys vähentää häiriökäyttäytymisen mahdollisuutta. (Elpac Oy.)

3.7 Nuorille suunnattavat leikkivälinealueet

Corocord-kiipeilyverkko

Urheilualueen pohjoispuolelle sijoitetaan iso corocord-kiipeilyverkko. Corocord-verkon tulee kuitenkin olla muodoltaan erilainen kuin Kirjurinluodon leikkipuiston alueella sijaitseva corocord-verkko. Suuri, graafinen leikkiväline toimii osaltaan myös alueen maamerkinä. Verkkoon sijoitetaan erilaisia lepotasoja, jotta oleskelu kiipeilyverkossa on mahdollista. Kiipeilyverkon turva-alustana käytetään turvahiekkää. Leikkivälineen turva-alueen ympärille jätetään 3 metriä leveä hiekkapohjainen huoltotie.

Kompan Icon – interaktiivinen leikkivälinealue

Kompan Icon – interaktiivinen leikkivälinealue sijoitetaan nuorisokahvilan eteläpuolelle. Interaktiivisissa leikkivälineissä voidaan pelata erilaisia pelejä välineiden sisäänrakennettujen tietokoneiden avulla. Tuotesarjan valintaan ovat vaikuttaneet sen suunnittaminen ensisijaisesti noin 8 – 15-vuotiaille nuorille, välineiden ulkonäkö ja pelimahdollisuudet. Kohteeseen voidaan järjestää hyvin kameravalvonta läheisiä rakennuksia apuna käyttäen. Icon-sarjan välineissä on hyvä valaistus, joten pelaaminen onnistuu pimeälläkin. Kompan Icon -leikkivälinekentän alustana käytetään turva-alustaa.

Interaktiiviset leikkivälineet:

- Kompan Icon Rocky
- Kompan Icon Nova
- Kompan Icon Space tai Swirl

3.8 Kitara

Nuorisopuiston helmeksi alueen keskelle rakennetaan iso kitara. Kitaran muoto ja siihen sisällytettävät rakenteet ja varusteet tukevat osaltaan nuorisopuiston musiikkiteemaa. Kitaran rakenteiden muoto näkyy kokonaisuudessaan vain korkealta katsottuna, mutta kitaran muotoa korostetaan erilaisilla rakenteilla ja materiaaleilla siten, että se erottuu ympäristöstään selkeästi myös ihmisen mittakaavasta katsottuna. Kitara toimii nuorisopuiston kohtaamispaikkana ja valtavana taideteoksena, jonka rakenteissa oleskelu on mahdollista. Sen rakenne johdattaa kulkijaa tyttöjen puistoon ja nuorisokahvilan eteen. Teosmainen ja puiston kannalta keskeinen kitara voisi nimetä koko nuorisopuiston alueen.

Kitaran profiili valetaan betonista. Kovaa betonipintaa pehmennetään monipuolisella kasvillisuudella. Kasvillisuuden sijoittelussa kitaran profiiliin päälle on asetettu symbolisesti g-nuottiavain. Kitaraa ympäröivä kasvillisuus sijoitellaan vaihtelevasti nuottiavaimen muodon mukaisesti. Kitarassa käytettyjen muotojen ajatusleikki on seuraavanlainen. Kitaralla soittaessa syntyy musiikkia. Musiikkia tuotetaan nuoteista soittamalla, ja nuottiviivaston alussa on nuottiavain. Nuottiavain on siis musiikin alku.

Kitara valaistaan monipuolisesti ja näyttävästi led-valaisimilla tai valokuiduilla. Rakenteiden yhteyteen sijoitetaan kaiutinpylväät, joiden välityksellä musiikin kuuntelu kitarassa on mahdollista. Suunnittelussa on pyritty huomioimaan esteettömyys. Esimerkiksi kitarassa olevaan amfiteatteriin on mahdollista päästä pyörätuolilla kummastakin suunnasta betonikivellä pinnoitettuja luiskia pitkin.

KUVA 18. Kitarasalmi lounaispuolelta, ylhäältä katsottuna.

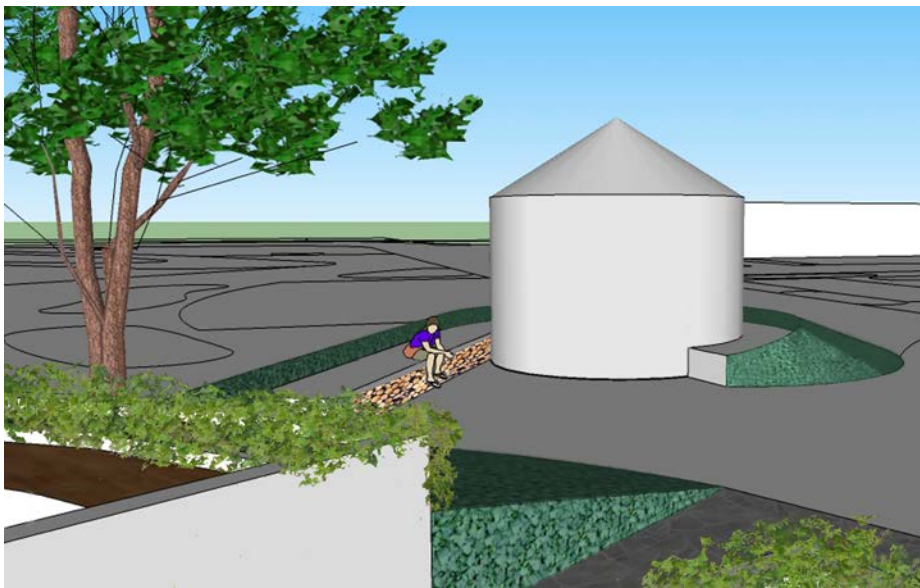

KUVA 19. Näkymä ylhäältä pohjoisesta etelään päin.

3.8.1 Grillikatos

Grillikatos sijoitetaan kitaran läheisyyteen ”nuottiavaimen” sakaraan. Grillikatokseen voidaan suunnata kameravalvontaa läheisistä rakennuksista käsin. Grillikatoksen sijainti lähellä nuorisokahvilaa mahdollistaa esimerkiksi erilaisten teemapäivien järjestämisen ja grillijuhlat. Polttopuut voitaisiin varastoida grilliä kiertävän betonisen palkin eli ”nuottiavaimen” sakaran alle.

KUVA 20. Näkymä koillisesta lounaaseen päin.

3.8.2 Kitaran amfiteatteri

Kitaran runko-osaan sijoitetaan osittain maahan upotettava amfiteatteri. Amfiteatteri toimii nuorten kohtaamispaikkana ja oleskelualueena. Kaarisillan koulu voi käyttää amfiteatteria ulko-opetustilanaan. Tilassa on mahdollista järjestää myös näytelmiä ja erilaisia tapahtumia.

Amfiteatteri kohoaa rakenteena noin 1,3 metriä maanpinnan yläpuolelle. Istuintasojen korkeudet ovat 0,4 metriä. Pyöreä esiintymislava upotetaan maahan. Esiintymislava pinnoitetaan betonikivellä ympyräladonnan muotoon. Istuintasojen pintamateriaalina käytetään kierrätysmuovilaudoitusta. Kierrätysmuovin käytön etuna on sen hyvä työs-

tettävyys ja kestävyys julkisilla alueilla. Kierrätysmuovin pinta on myös helppo pitää puhtaana. Amfiteatterin katsomoihin tulee rakentaa portaat ja ulkoreunat tulee varustaa kaiteilla putoamiskorkeuden vuoksi.

Amfiteatterin tasojen yhteydessä oleviin istutusaltaisiin istutetaan suuria ja reheviä perennoja. Teatterin katsomon istuintasojen yläriiviä reunustaa istutusallas ja köynnöskasvillisuus. Köynnökset kasvavat alaspäin ulkoreunan ylitse ja pehmentävät betonista noin 1,3 metriä korkeaa ulkoseinämää.

Kitaran muu alue pinnoitetaan omalla betonikiveyksellään. Runko-osaan, amfiteatterin itäpuolelle istutetaan pensaskasvillisuutta ja kontrastin luomisen vuoksi myös yksi punainen lehtipuu. Punaista lehtipuuta voitaisiin korostaa valaistuksen avulla. Kitaran muotoa rajaava betoninen reuna laskeutuu maanpinnan tasolle amfiteatterin itäpuolella. Kitaraa ympäröivä nurmikko tunkeutuu tässä kohtaa myös itse kitaran alueelle. Kitaran muodon rajaa korostetaan nurmen tasolla olevalla kiveyksellä. Tällä tavoin kitaran muoto säilyy yhtenäisenä ja kitaran sisällä oleva nurmialue voidaan huoltaa.

KUVA 21. Kitaran amfiteatteri idästä länteen katsottuna.

3.8.3 Kitaran ulkosoittimet

Kitaran kaulaan ja otelautaan sijoitetaan erilaisia ulkosoittimia. Soittimet sijoitellaan tarpeeksi lähekkäin, jotta soittimilla voitaisiin soittaa yhtymäisenä kokoonpanona.

Kitaran soittimet:

- Lappset, Freenotes: Imbarimba Xylophone
- Lappset, Freenotes: Tubano Drums
- Falco: Panpipes
- Vaijerikitara

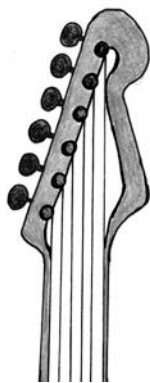
Falco (Iso Britannia) myy myös joitakin ulkosoittimia. Valmistajalta on saatavilla ainakin fortepiano, tuulikello ja panhuilu leikkivälineiksi. Lisää Falcon soittimia yrityksen kotisivuilla:

<http://www.falco.fi/products/sports-play-equipment/play-equipment/>.

Suomalainen leikkivälinevalmistaja Lappset myy Freenotesin ulkoilmasoittimia. Lisää soittimia Lappsetin kotisivuilla:

<http://www.lappset.fi/Tuotteet/Freenotes.iw3>

Vaijerikitara rakennetaan teräksestä ja vaijerista. Vaijereilla tehdään kitaran kielet, joita soittamalla saadaan erilaisia ääniä. Vaijerikitarassa ei ole ollenkaan kitaran muuta runkoa, vain kaula ja lapa.

KUVA 22. Ideakuva vaijerikitarasta.

3.8.4 Tanssijat –taideteos

Tanssijat -taideteos toteutetaan kitaran lapaan. Tanssijat edustavat kukin omaa tanssillista tyyliisuuntaansa. Löytyy street dance-tanssija, ballerina, nykytanssin edustaja ja tanssipari. Tanssijat erottuvat toisistaan yksinkertaisilla ja pienillä yksityiskohdilla. Esimerkiksi street dancen edustajalla on lippalakki päässään ja ballerinalla tyllihame. Lisäksi hahmojen rakenteesta voidaan päätellä kunkin edustamaa tanssilajia, esimerkiksi ballerina tanssii varpaiden kärjillä. Taideteoksen juju piilee siinä, että tanssijoiden asentoja voi kuka tahansa käydä muuttamassa. Jokaisella ohikulkijalla on mahdollisuus muokata ja vaikuttaa taideteokseen muuttamalla esimerkiksi tanssijan käden tai jalan asentoa. Jokainen yksittäinen tanssija on rakennettu teräksestä ja puusta siten, että toinen jalka toimii tukijalkana ja estää sen, ettei hahmoa voi liikuttaa paikasta toiseen. Kuvaamataidon ryhmät pystyvät käyttämään muunneltavan taideteoksen hahmoja malleina ihmistä piirrettäessä.

KUVA 23. Idea taideteokseen syntyi puisesta mallinukesta.

KUVA 24. Näkymä koillisesta lounaaseen. Tanssijat-taideteos sijoitetaan kitaran laapaan.

3.9 Nuorisokahvila

Nuorisokahvila on nimestään huolimatta avoinna kaikille ohikulkijoille. Se on nuorisopuiston ydin ja sielu. Nuorisokahvilan kanssa samassa rakennuksessa toimii Poromestarinluodon nuorisotalo. Kahvilan toimipisteestä on lainattavissa erilaisia välineitä kuten sählymailoja, pihapelejä ja auringonottotuoleja. Kahvilasta käsin koordinoidaan nuorisopuiston toimintoja ja tapahtumia. Puiston alueella tulisi työskennellä nuorisotyöntekijöitä yhdessä nuorten kanssa. Nuoria voitaisiin esimerkiksi palkata alueen kunnossapitoon kesäisin.

Kahvilan terassi rakennetaan kestopuusta ja betonikivestä. Puuterassi ja betonikiveys rakennetaan samaan tasoon. Terassin edessä oleva pensasistutus on sijoitettu yhtä porrasaskelmaa matalammalle tasolle. Betonikiveys ja pensasryhmä on erotettu toisistaan reunakivellä.

3.10 Pienpelialue

Pienpelialue sijoitetaan nuorisokahvilan läheisyyteen kahvilan itäpuolelle. Pienpelialueella on pelikentät puistoshakille, pöytätennikselle ja mm. petanquelle. Peleissä tarvittavat pelivälineet voi lainata nuorisokahvilasta. Puistoshakin pelilaudat rakennetaan mustista ja valkoisista betonilaatoista. Puistoshakin pelilautojen viereen sijoitetaan säilytyspenkit shakkinappuloille.

Pöytätennispaikkoja alueelle sijoitetaan 3 kappaletta. Tällä ratkaisulla halutaan mahdollistaa monta peliä samanaikaisesti, ja näin tukea nuorisoryhmien innostumista lajista. Kivituhkapintaiset pihapelikentät mahdollistavat mm. petanquen, kubbin ja mölkyn pelaamisen.

3.11 Koulun leikkivälinealueet

Alueella olevat leikkivälineet päivitetään nykyisiä turvastandardeja vastaaviksi, ja siirretään yleissuunnitelman mukaisesti koulun leikkivälinealueille. Olemassa olevia tasapainopuomeja ja muita rakenteita voidaan käyttää motoriikkaradan rakenteina niiltä osin kuin ne ovat käyttökelpoisia. Koulun leikkivälinealueilla suositaan leikkivälineitä, joihin mahtuu samanaikaisesti monta leikkijää. Erityisesti keinut ovat lasten kesto-suosikkeja, joten niitä tulee olla monta. Asfalttialueille lapset saavat ideoida ja maalata omia leikkikuvioitaan. Asfalttialueille voidaan maalata myös Kaarisillan koulun ope-tusta tukevia maalauksia, kuten pohjoissuuntanuoli oikeassa sijoittelussaan.

Koulun pihalla jo olevat leikkivälineet:

- Hags Uniplay Kiruna 408165 (kiipeilyteline)
- Hags Sea-Swell 593551 (tasapainoilu)
- Lappset, Finno Panna -peliareena 080900
- Lappset Park Nojailukaide 060111-17 (2 kappaletta)
- Lappset Cloxx Platinum 220090M (kiipeilyteline)
- Lappset Cloxx Cadmium 220080M (kiipeilyteline)

Uudet välineet:

- Lappset, Axiom Volttikone (karuselli)
- Lappset, Cloxx Chromium (ryhmäkeinu) 5 kpl
- Lappset, Axiom Surfy (tasapaino)
- Kompan, Galaxy Spica 1 (karuselli)
- Kompan, Galaxy Spica 2 (karuselli)

3.12 Päiväkodin piha

Päiväkodin piha aidataan joko puuaidalla tai metallisella legi-aidalla. Olemassa oleva ajotie säilytetään siten, että sen kohdalle asfalttiin lapset saavat suunnitella erilaisia leikkikuvioita, kuten esimerkiksi tervapadan ja temppuratoja. Ajotien kohdalta aidat varustetaan porteilla, jotta päiväkodin piha voidaan aurata näiden porttien sisääntulo- ja käyttämällä. Päiväkodin piha-alue valaistaan puistovalaisimilla.

3.13 Kolijuopa

Kolijuopaa voitaisiin kehittää enemmän luonnonmukaisemmaksi mm. muotoilemalla siitä mutkaisempi ja tekemällä siihen esimerkiksi matala pato veden laadun parantamiseksi. Kolijuovan rinnemäiset rannat voitaisiin muodostaa mutkitteleviksi tulvasanteiksi, jolloin rankkasateiden yllättäessä ojaan voitaisiin johtaa hulevesiä painauma pitkin ja ojan kasvillisuus monipuolistuisi.

Pihlajamäen nuorisopuisto

Puistovastaava Laura Saarela

Kysymykset

1. Onko puiston suunnittelussa ollut jotain kantavaa teemaa tai teemoja?
2. Millaisia toimintoja ja mahdollisuuksia nuorisopuisto tarjoaa kävijöilleen?
  - kesällä?
  - talvella?
3. Olisiko mahdollista saada jonkinlainen esite nuorisopuistosta?
4. Onko Pihlajamäen taustasuunnittelussa käytetty joitakin vastaavanlaisia, ulkomaisia puistokohteita?
Mitä?
5. Millaisia toimintoja ja oleskelualueita puisto tarjoaa tytöille?
6. Minkä ikäisiä lapsia ja nuoria alueen käyttäjät ovat?
7. Miten nuoret suhtautuvat siihen, että samalla alueella on lapsia ja aikuisia?
8. Millaisia tapahtumia ja kursseja alueella on järjestetty?
9. Mitkä toiminnot ja paikat ovat puistossa suosituimpia?
10. Kuinka esteettömyys on huomioitu puistossa?
11. Onko puistossa ollut ilkivaltaa tai häiriökäyttäytymistä?
12. Millä nuoret tulevat puistoon (autolla, mopolla, kävellen, bussilla...)?
13. Mahdollisia muita huomioita?

Kaarisillan yhtenäiskoulun rehtori
(tässä ei havainnekuvaa)

Suunnitteilla olevaan Pormestarinluodon nuorisopuistoon liittyvät kysymykset

1. Millaisia odotuksia ja toiveita Kaarisillan koululla on suunniteltavana olevan Pormestarinluodon nuorisopuiston suhteen?
2. Mistä ovesta kulkevat eri-ikäiset lapset ja nuoret? (piirrä liitteenä olevaan havainnekuvaan nuolet ja iät)
3. Minne oppilaiden välituntipihat muodostuvat? (merkitse havainnekuvaan iät ja paikat, millä puolella pihaa eri-ikäiset lapset ulkoilevat)
4. Millainen urheilualuetarve koululla on?
5. Onko teillä muita liikunta-alueisiin liittyviä toiveita?
6. Mistä huoltoliikenteenne kulkee? (piirrä havainnekuvaan huoltoliikenteen reitit sekä puutyöluokkien ja keittiön lastaussillan sijainnit)
7. Onko autojen ja pyörien paikoitustilaa tarpeeksi?
8. Entä millainen on mopo- ja skootteripysäköinnin tarve?
9. Mitä mieltä olette Arkkitehtuuristudio Saaren peruskorjauskuvista Kaarisillan koululle?
10. Mahdollisia muita huomioitavia asioita?

Turun yliopisto, Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma
Arja Sato-Ettala, pro gradu

Kysymykset

1. Kerro gradustasi yleisesti, mitä se sisältää ja mitkä asiat ovat siinä keskeisiä?
2. Mitkä ovat nuorisopuiston suunnittelun kannalta tärkeimmät esille tulleet asiat pro gradu -työssäsi?
3. Kuinka nuoria osallistettiin?
4. Kuinka osallistamistilaisuudet onnistuivat (esim. eri ikäluokkien ja erilaisten nuorien tavoittaminen, otannon kattavuus)?
5. Mitkä ovat osallistamistilaisuuksien tulokset ja johtopäätökset?
6. Onko työsi taustalla joitakin ulkomaalaisia nuorisopuistokohteita? Mitä?
7. Millaisia toiveita erityisesti tytöillä oli nuorisopuiston suhteen?
8. Saanko käyttää tätä haastattelua lähteenä opinnäytetyöni kirjallisessa osiossa?
9. Muuta huomioitavaa?